

ARMATS

«ՀԱՅԱԷՐՈՆԱՎԻԳԱՑԻԱ» ՓԲԸ

**Ֆինանսական հաշվետվություններ
2018թ. դեկտեմբերի 31**

Բովանդակություն

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն.....	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն.....	5
Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն.....	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն.....	8
Ֆինանսական հաշվետվությունների կից ծանոթագրություններ.....	10

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Հայաէրոնավիզացիա» փակ բաժնետիրական ընկերության բաժնետերերին և խորհրդին

Կարծիք

Մեր կողմից իրականացվել է «Հայաէրոնավիզացիա» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) կից ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, ընդ որում այդ հաշվետվությունները ներառում են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունները, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Մեր կարծիքով կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Հայաէրոնավիզացիա» ՓԲԸ ֆինանսական վիճակը և նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքն ու դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների:

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն անցկացրեցինք աուդիտի միջազգային ստանդարտների (ԱՄՍ) համաձայն: Այդ ստանդարտներով սահմանված մեր պարտականությունները ներկայացված են «Աուդիտորի պարտականությունները ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի վերաբերյալ» հատվածում: Հաշվապահների Վարքագծի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՎՄՍԽ) կողմից հաստատված «Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների վարքագրքի» (ՊՀՎ կարգ) համաձայն մենք պահպանել ենք մեր անկախությունը Ընկերության նկատմամբ և պահպանել ենք էթիկայի այլ սկզբունքների նկատմամբ մեր պարտականությունները համաձայն այդ ստանդարտների և ՀՎՄՍԽ Վարքագրքի:

Մենք հանդգնված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է սույն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներին (ՖՀՄՍ) համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ, որոնք ազատ են խարդախության կամ սխալի արդյունքում էական խեղաթյուրումից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելու ընթացքում ղեկավարությունը պարտավոր է գնահատել Ընկերության գործունեության անընդհատությունը, բացահայտելու գործունեության

ASATRYANS LLC
Sakharov Business Center,
48/1 Nalbandyan street, 5th floor,
Yerevan 0010, Armenia
T. + 374 60 53 23 23
+ 374 99 54 33 88
E-mail: general@asatryans.com
www.asatryans.com

ԱՍՏՐՅԱՆՍ ՍՊԸ
Մայրաքով Բիզնես-Կենտրոն,
Նալբանդյան փող. 48/1, 5-րդ հարկ,
ՀՀ, Երևան, 0010
Հ. + 374 60 53 23 23
+ 374 99 54 33 88
Էլ. huugh.general@asatryans.com
www.asatryans.com

A Member of Kreston International | A global network of independent accounting firms

Կրեստոն Ինտերնեյշնլի անդամ | Անկախ հաշվապահական ընկերությունների գլոբալ անդամ

անընդհատության վերաբերյալ խնդիրները և առաջնորդվել հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքով, եթե ղեկավարությունը չի պատրաստվում լուծարել ընկերությունը կամ դադարեցնել գործունեությունը կամ չունի այլընտրանք քան գործունեության դադարեցումն է:

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվություն

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ամբողջությամբ վերցրած, բոլոր էական առումներով զերծ են սխալներից՝ պայմանավորված խարդախություններով կամ բացթողումներով, և պատրաստել աուդիտորական եզրակացություն, որը ներառում է մեր կարծիքը: Ողջամիտ հավաստիացումը ամենաբարձր մակարդակի հավաստիացում է, քայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՍՍ համաձայն աուդիտը մշտապես կհայտնաբերի էական սխալները և բացթողումները երբ դրանք առկա են: Սխալները կարող են առաջանալ խարդախության կամ բացթողումների հետևանքով և համարվում են էական, եթե առանձին կամ միասին վերցրած կարող են ազդել օգտագործողների տնտեսական որոշումների վրա, որոնք կայացվում են հիմք ընդունելով ֆինանսական հաշվետվությունները:

Աուդիտի ընթացքում, որն իրականացվել է ԱՍՍ համաձայն, մենք առաջնորդվել ենք մասնագիտական դատողությամբ և պրոֆեսիոնալ կասկածամտությամբ: Մենք նաև.

- Հայտնաբերել և գնահատել ենք էական սխալների ռիսկերը ֆինանսական հաշվետվություններում՝ պայմանավորված խարդախություններով և բացթողումներով, նախագծել և իրականացրել ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այս ռիսկերին պատասխանելու նպատակով և ձեռք ենք բերել բավարար և համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքը արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած սխալի չհայտնաբերման ռիսկը ավելի բարձր է քան բացթողման հետևանքով առաջացածինը, քանի որ խարդախությունը կարող է ընդգրկել գաղտնի պայմանավորվածություններ, խարդախություն, նպատակային բացթողում, յուրացում կամ նեքին վերահսկողական նորմերի շրջանցում:
- Պատկերացում ենք կազմել ներքին վերահսկողության համակարգի վերաբերյալ, որպեսզի նախագծենք աուդիտորական ընթացակարգերը տվյալ հանգամանքներին համապատասխան, քայց ոչ կարծիք արտահայտել Ընկերության ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ:
- Գնահատել ենք Ընկերության ղեկավարության կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համապատասխանությունը և հաշվապահական ողջամիտ գնահատումները և կից բացահայտումները:
- Որոշել ենք ղեկավարության կողմից օգտագործված հաշվապահական հաշվառման գործունեության արևողհատության սկզբունքի օգտագործման համապատասխանությունը՝ ելնելով հավաքագրված աուդիտորական ապացույցներից, եղել են արդյոք էական անորոշություններ, որոնք կարող են առաջացնել կասկածներ, այն մասին, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ խնդիրներ գործունեության անընդհատության հետ կապված: Եթե կան նման անորոշություններ, ապա մենք պարտավոր ենք մեր եզրակացությունում օգտագործողների ուշադրությունը հրավիրել այդ բացահայտումներին, իսկ եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն ապա պարտավոր ենք ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են աուդիտորական ապացույցների վրա, որոնք ձեռք են բերվել

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	ԾճՑ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4	4,934,802	5,011,667
Ոչ նյութական ակտիվներ	5	206,715	235,863
Փոխառություններ	6	-	4,472
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	7	9,851	14,276
		5,151,368	5,266,278
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	8	79,734	73,975
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	9	1,109,550	998,351
Փոխառություններ	6	4,472	4,912
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	10	3,937,773	3,588,363
		5,131,529	4,665,601
Ընդամենը ակտիվներ		10,282,897	9,931,879
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	11	2,660,000	2,660,000
Պահուստային կապիտալ		399,000	399,000
Կուտակված շահույթ		5,844,224	5,447,522
		8,903,224	8,506,522
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	7	487,078	535,919
		487,078	535,919
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	406,719	333,201
Պահուստներ	13	49,256	71,378
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն		436,620	484,859
		892,595	889,438
		1,379,673	1,425,357
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		10,282,897	9,931,879

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են Ընկերության ղեկավարության կողմից 2019թ. ապրիլի 29-ին՝

Արթուր Գասպարյան
Գլխավոր տնօրեն

Կարինե Հակոբյան
Գլխավոր հաշվապահ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 53-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն (ըստ բնույթի)

Հազար դրամ		2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ծնթ.		
Հասույթ	14	6,807,970	6,607,686
Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին	15	(2,952,507)	(2,499,619)
Ծառայություններ և նյութեր		(102,521)	(112,017)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	4, 5	(663,442)	(675,898)
Գործուղման ծախսեր		(153,936)	(133,356)
Բուժսպասարկում		(47,453)	(48,138)
Վերապատրաստման ծախսեր		(68,741)	(57,226)
Հեռահաղորդակցության ծախսեր		(30,220)	(30,904)
Անհուսալի դերձիտրական պարտքերի դուրսգրման ծախսեր		(51,162)	(27,465)
Անդամավճարների գծով ծախսեր	16	(143,312)	(134,655)
Գրասենյակային ծախսեր		(17,102)	(26,777)
Այլ ծախսեր	17	(143,637)	(136,892)
Այլ եկամուտ	18	37,397	25,257
Գործառնական գործունեությունից շահույթ		2,471,334	2,749,996
Ֆինանսական եկամուտ	19	77,571	41,716
Ֆինանսական ծախսեր	19	-	-
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	20	(226,574)	346,260
Շահույթ մինչև հարկերը		2,322,331	3,137,972
Շահութահարկի գծով ծախս	21	(527,345)	(651,578)
Տարվա շահույթ		1,794,986	2,486,394
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո		-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		1,794,986	2,486,394

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է
 ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 53-րդ էջերում
 ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն ըստ գործառույթի (ըստ գործառույթի)

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Հասույթ	6,807,970	6,607,686
Վաճառքի ինքնարժեք	(3,672,155)	(3,098,645)
Համախառն շահույթ	3,135,815	3,509,041
Այլ եկամուտ	37,397	25,257
Վարչական ծախսեր	(361,154)	(302,175)
Այլ գործառնական ծախսեր	(340,724)	(482,127)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ	2,471,334	2,749,996
Ֆինանսական եկամուտ	77,571	41,716
Ֆինանսական ծախս	-	-
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	(226,574)	346,260
Շահույթ մինչև հարկերը	2,322,331	3,137,972
Շահութահարկի գծով ծախս	(527,345)	(651,578)
Տարվա շահույթ հարկումից հետո	1,794,986	2,486,394
<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>		-
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	1,794,986	2,486,394

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը պետք է
 ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 53-րդ էջերում
 ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	Բաժնե- տիրական կապիտալ	Պահուս- տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ/ (վնաս)	Ընդամենը
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	3,453,035	6,512,035
Տարվա շահույթ	-	-	2,486,394	2,486,394
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	2,486,394	2,486,394
Շահաբաժիններ	-	-	(491,907)	(491,907)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	(491,907)	(491,907)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	5,447,522	8,506,522
Տարվա շահույթ	-	-	1,794,986	1,794,986
Տարվա այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	-	-
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	-	-	1,794,986	1,794,986
Շահաբաժիններ	-	-	(1,398,284)	(1,398,284)
Գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	(1,398,284)	(1,398,284)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2,660,000	399,000	5,844,224	8,903,224

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 53-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տարվա շահույթ	1,794,986	2,486,394
<i>Ճշգրտումներ՝</i>		
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	663,442	675,898
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս	(2,215)	(1,739)
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	527,345	651,578
Ֆինանսական եկամուտ	(77,571)	(41,716)
Ֆինանսական ծախս	-	-
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի շարժ	51,162	27,465
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի պահուստի հակադարձումից եկամուտ		
Անհուսալի կրեդիտորական պարտքի դուրս գրում	(6,079)	(1,485)
Փոխարժեքային տարբերությունից (օգուտ)/վնաս	226,574	(346,260)
Գործառնական շահույթ/(վնաս) նախքան շրջանառու կապիտալի փոփոխությունները	3,177,644	3,450,135
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի փոփոխություն	(162,361)	(329,337)
Պաշարների փոփոխություն	(5,222)	(2,983)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի փոփոխություն	73,518	31,073
Պահուստների փոփոխություն	(22,122)	26,559
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ (գործունեության համար օգտագործված) դրամական միջոցներ	3,061,457	3,175,447
Վճարված տոկոսներ	-	-
Վճարված շահութահարկ	(620,000)	(222,056)
Գործառնական գործունեությունից ստացված գուտ դրամական միջոցներ	2,441,457	2,953,391

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն (շարունակություն)

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տրված կանխավճարներ	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(581,049)	(240,766)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	-	-
Ստացված տոկոսային եկամուտ	76,843	40,492
Տրված փոխառությունների մարումներ	5,640	5,640
Ներդրումային գործունեությունից ստացված(գործունեության համար օգտագործված) գուտ դրամական միջոցներ	(498,566)	(194,634)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	-	-
Վարկերի և փոխառությունների մարում	-	-
Վճարված շահաբաժիններ	(1,398,284)	(491,907)
Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված գուտ դրամական միջոցներ	(1,398,284)	(491,907)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)	544,607	2,266,850
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(195,197)	355,640
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	3,588,363	965,873
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքներ տարեվերջի դրությամբ	3,937,773	3,588,363

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող 10-ից մինչև 53-րդ էջերում ներկայացված կից ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1 Գործառնությունների բնույթը և ընդհանուր տեղեկատվություն

«Հայաէրոնավիգացիա» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Ընկերություն) գրանցվել է ՀՀ իրավաբանական անձանց պետական ռեգիստրի կողմից և ստացել իրավաբանական անձի պետական գրանցման վկայական 1997թ. Օգոստոսի 7-ին:

Ընկերությունն իրավաբանական անձ համարվող, շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող (առևտրային) կազմակերպություն է, որը ստեղծվել է և իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է «Քաղաքացիական օրենսգրքին», «Բաժնետիրական ընկերությունների մասին» օրենքին, գործող այլ իրավական ակտերին և կանոնադրությանը համապատասխան:

Ընկերության ստեղծման նպատակը տնտեսական գործունեություն (այդ թվում՝ ՀՀ օդային տարածքի օգտագործման և ՀՀ միջազգային պարտավորությունների ու ՀՀ-ում գործող պահանջներին համաձայն ավիացիայի բնագավառում կիրառվող տեխնիկական սարքավորումների զարգացման ապահովման) իրականացնելու ճանապարհով շահույթի ստացումն է:

Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակներն են.

- ՀՀ օդային տարածքում օդային երթևեկության կազմակերպմամբ և ապահովմամբ.
- ՀՀ օդային տարածքում իրականացվող չվերթերի ատրոնավիագացիոն տեղեկատվության ապահովմամբ.
- Թռիչքների ռադիոտեխնիկական ապահովում և կապի սարքավորումների տեխնիկական ներդրում, սպասարկում և այլն.
- Իր պատասխանատվության տակ գտնվող օդային տարածքում թռիչքների կառավարում
- Սահմանված կարգով թռիչքների կազմակերպման ապահովում

Ընկերության աշխատակիցների միջին ցուցակային թվաքանակն 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է՝ 342 (2017թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 353 աշխատակից):

Կորպորատիվ կառուցվածքը

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 2,660,000 հազար (Երկու միլիարդ վեց հարյուր վաթսու միլիոն) ՀՀ դրամ, որը կազմում է 35 սովորական բաժնետոմս, մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը կազմում է 76,000 հազար ՀՀ դրամ: Ընկերության կանոնադրական կապիտալի բոլոր բաժնետոմսերը տեղաբաշխված են և լրիվ վճարված:

Ընկերության միակ բաժնետերը Հայաստանի Հանրապետությունն է: Վերջինս իրականացնում է բաժնետոմսերի կառավարումը ՀՀ կառավարության լիազորված մարմնի՝ ՀՀ կառավարությանն առընթեր Քաղաքացիական ավիացիայի կոմիտեյի կողմից (այսուհետ՝ ԶԱԿ):

Ընկերության կառավարման բարձրագույն մարմինն Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն է, որն ունի Ընկերության կառավարման և գործունեության ցանկացած հարցի վերջնական լուծման իրավունք:

Ընկերության գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը, բացառությամբ այն հարցերի, որոնք կանոնադրությամբ կամ օրենքով վերապահված են Ընկերության բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կամ գլխավոր տնօրենի իրավասությանը, իրականացնում է Ընկերության խորհուրդը: Խորհուրդը կազմված է 7 անդամներից, որոնք վարձատրվում են Ընկերության կողմից:

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն (գործառնական գործունեությունը) իրականացնում է Ընկերության գլխավոր տնօրենը:

Խորհրդի կազմը առ 29/04/2019թ. դրությամբ ներկայացված է ստորև՝

Արմեն Ավանեսյան
Խորհրդի նախագահ

Արթուր Գասպարյան
Խորհրդի գործադիր անդամ

Արամ Թունյան
Խորհրդի գործադիր անդամ

Սուրեն Կոչեցյան
Խորհրդի անկախ անդամ

Հայսեր Գասպարյան
Խորհրդի անկախ անդամ

Անաստաս Աղազարյան
Խորհրդի անկախ անդամ

Կարեն Վերմիշյան
Խորհրդի անկախ անդամ

2 Պատրաստման հիմքերը

2.1 Համապատասխանություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն, ինչպես հրապարակվել է Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից:

2.2 Ծանաչման հիմքեր

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի սկզբունքով, բացառությամբ որոշ ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են ապագա դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքով:

2.3 Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը հայկական դրամն է (դրամ), որն էլ հանդիսանում է Ընկերության գործառնական ֆունկցիոնալ արժույթը, քանի որ այն լավագույնս արտացոլում է ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Ընկերության գործարքների տնտեսական բովանդակությունը:

Ընկերության հասույթի 95%-ից ավելին Եվրոյով գործարքներից են առաջանում, սակայն Ընկերության ծախսերը և ծախսումների 95%-ը ՀՀ դրամով է առաջանում: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հայկական դրամով, քանի որ, ղեկավարության համոզմամբ, այս արժույթն առավել օգտակար է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների համար: Գրամով ներկայացված ամբողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է մինչև մոտակա հազար միավորը:

2.4 Գնահատումների և դատողությունների կիրառում

ՖՀՄՍ-ին համապատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որպեսզի Ընկերության ղեկավարությունը կարևոր գնահատումներ և ենթադրություններ կատարի, որոնք ազդեցություն են գործում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների գումարների, ինչպես նաև հաշվետու տարվա եկամուտների և ծախսերի գումարների վրա: Առավել մեծ դատողություն պահանջող և բարդություն ներկայացնող էական ոլորտները, կամ այն ոլորտները, որտեղ ենթադրություններն ու գնահատումներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար, բացահայտված են ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություն:

2.5 Ընկերության կողմից ընդունված նոր և փոփոխված ստանդարտներ

Ընկերությունը սկսած 2018թ. հունվարի 1-ից պատրաստվող տարեկան ֆինանսական հաշվետվություններում, առաջին անգամ կիրառել է հետևյալ ստանդարտները և փոփոխությունները՝

ՖՀՄՍ, ՀՀՄՍ և ՖՀՄՍԿ	Նկարագրություն	Նշված ամսաթվից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար	Կիրառությունը
ՖՀՄՍ 15	Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՍ 9. Փոփոխություններ	Ֆինանսական գործիքներ	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՍ-ների Փոփոխություններ	ՖՀՄՍ-ների տարեկան վերանայումներ 2014-2016 ժամանակաշրջան	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց
ՖՀՄՍԿ 22.	Արտարժույթային գործառնություններ և կանխավճարային հաշիվներ	1 Հունվարի, 2018թ.	Հետընթաց

Ընկերությունը փոփոխել է իր հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը, և ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 15 ստանդարտների գծով կատարել է համապատասխան հետընթաց ճշգրտումներ: Այս ճշգրտումները ներկայացված են ծանոթագրություն 2.5-ում: Վերոնշյալ այլ փոփոխությունների մեծ մասը չունեն որևէ էական ազդեցություն մախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված գումարների վրա և չի սպասվում, որ էական ազդեցություն կունենան ընթացիկ կամ ապագա ժամանակաշրջանների ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերության կողմից նոր և փոփոխված ստանդարտների ազդեցությունը, ներկայացված է ստորև.

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա ազդեցությունը (ավելացում/ (նվազեցում)).

Հազար դրամ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ
	Ճշգրտումներ	
Ակտիվներ		
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>		
Հիմնական միջոցներ	- 5,011,667	5,417,107
Ոչ նյութական ակտիվներ	- 235,863	265,555
Փոխառություններ	- 4,472	9,473
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	- 14,276	-
	- 5,266,278	5,692,135
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>		
Պաշարներ	- 73,975	66,779
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	- 998,351	696,479
Փոխառություններ	- 4,912	5,640
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	- 3,588,363	965,873
	- 4,665,601	1,734,771
Ընդամենը ակտիվներ	- 9,931,879	7,426,906
Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>		
Բաժնետիրական կապիտալ	- 2,660,000	2,660,000
Պահուստային կապիտալ	- 399,000	399,000
Կուտակված շահույթ	- 5,447,522	3,453,035

	-	8,506,522	6,512,035
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	535,919	495,286
	-	535,919	495,286
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	-	333,201	302,128
Պահուստներ	-	71,378	44,819
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն	-	484,859	72,638
	-	889,438	419,585
	-	1,425,357	914,871
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	-	9,931,879	7,426,906

Շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվության վրա ազդեցություն (ավելացում/(նվազեցում)).

Հազար դրամ		2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	Ճշգրտումներ	
Հասույթ	-	6,607,686
Վաճառքի ինքնարժեք	-	(3,098,645)
Համախառն շահույթ	-	3,509,041
Այլ եկամուտ	-	25,257
Վարչական ծախսեր	-	(302,175)
Այլ գործառնական ծախսեր	-	(482,127)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ	-	2,749,996
Ֆինանսական եկամուտ	-	41,716
Ֆինանսական ծախս	-	-
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	-	346,260
Շահույթ մինչև հարկերը	-	3,137,972
Շահութահարկի գծով ծախս	-	(651,578)
Տարվա շահույթ հարկումից հետո	-	2,486,394

ՖՀՄՍ 9. «Ֆինանսական գործիքներ»

2009թ. նոյեմբերին թողարկված և 2014թ. հոկտեմբերին փոփոխված այս ստանդարտը ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապահովման մասին նոր պահանջներ է ներկայացնում: ՖՀՄՍ 9 պահանջում է, որ ՀՀՄՍ 39-ի՝ «Ֆինանսական գործիքներ՝ ճանաչումը և չափումը», համաձայն ճանաչված բոլոր ֆինանսական ակտիվները հետագայում չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են այնպիսի բիզնես մոդելում, որի նպատակն է պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքեր հավաքագրելը, և որոնք

պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը համարվում են միմիայն մայր գումարի և մայր գումարի մնացորդի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ, հիմնականում հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Բոլոր այլ պարտքային և բաժնային գործիքները հաջորդող հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ չափվում են իրենց իրական արժեքով:

ՖՀՄՍ 9-ի ազդեցությունը ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման վրա առավելապես վերաբերում է ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունների հաշվառմանը (որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով)՝ կապված այդ պարտավորության վարկային ռիսկի հետ: Մասնավորապես, համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի, ֆինանսական պարտավորությունների համար, որոնք հաշվառվում են որպես չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխության գումարը, որը վերագրվում է այդ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությանը, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, քանի դեռ պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխության ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում չի առաջացնում եկամտի կամ ծախսի հաշվառման անհամատեղում:

Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն վերադասակարգվում եկամտի կամ ծախսի: Նախկինում, համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի, ֆինանսական պարտավորության՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, փոփոխության ամբողջ գումարը ճանաչվում էր եկամտում կամ ծախսում:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման հետ կապված ՖՀՄՍ 9 պահանջում է կիրառել սպասվող պարտքային վնասի մոդելը, ի տարբերություն ՀՀՄՍ 39-ի կրած պարտքային վնասի մոդելի: Սպասվող պարտքային վնասի մոդելը պահանջում է հաշվառել պարտքային վնասները, ինչպես նաև դրանցում փոփոխությունները, յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ՝ փոփոխությունները պարտքային ռիսկում արտացոլելու նպատակով:

Հեջի նոր ընդհանուր հաշվառման պահանջները պահպանում են հեջի հաշվառման երեք մեխանիզմներ, որոնք այժմ առկա են ՀՀՄՍ 39-ում: Համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի ավելի ճկուն են դարձել այն գործառնությունների տեսակները, որոնք ընդունելի են հեջի հաշվառման համար, մասնավորապես ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք համապատասխանում են հեջի հաշվառմանը: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը հանվել է և փոխարինվել է *տնտեսական հարաբերություն* սկզբունքով: Հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատումն նույնպես այլևս չի պահանջվում:

ՖՀՄՍ 9-ը կիրառելի է 2018թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառման հնարավորությամբ: Դեկավարությունը կանխատեսում է, որ ՖՀՄՍ 9-ը կկիրառվի Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում 2018թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար, և որ այս նոր ստանդարտի կիրառումն էական ազդեցություն չի ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական ակտիվներին և ֆինանսական պարտավորություններին վերաբերող հաշվետվության մեջ ներկայացվող գումարների վրա:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ»

Այս ստանդարտը առաջին անգամ քննարկման է դրվել 2008թ.-ին: Ստանդարտը վերանայվեց (փոփոխվեց) 2014թ.-ին, այնուհետև՝ 2015թ.-ին: Վերջնական տարբերակը թողարկվել է 2014թ. մայիսին:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը, երբ կիրառության մեջ մտնի, պետք է փոխարինի ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ» և ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման պայմանագրեր» ստանդարտներով սահմանված հասույթի ճանաչման ուղեցույցներին և կից մեկնաբանություններին:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի էական սկզբունքն այն է, որ Ընկերությունը պետք է հասույթը ճանաչի այն գումարով, որով որ Ընկերությունը պատկերացնում կամ ակնկալում է, որ հաճախորդներին, ըստ պայմանագրի, տրված ապրանքների կամ մատուցված ծառայությունների գումարները կստացվեն կամ կհավաքագրվեն Ընկերության կողմից:

Ստանդարտը տալիս է պարզ, սկզբունքների վրա հիմնված հինգ քայլ պարունակող մոդել, որը կիրառվելու է հաճախորդների հետ բոլոր պայմանագրերի հաշվառման նպատակով:

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը կիրառելի է 2017թ. հունվարի 1-ից և դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ ավելի վաղ կիրառման հնարավորությամբ:

ՖՀՄՍ 15-ը փոխարինելու է հետևյալ ստանդարտներին՝

- ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման պայմանագրեր»,
- ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ»,
- ՖՀՄՄԿ 13. «Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր»,
- ՖՀՄՄԿ 15. «Անշարժ գույքի կառուցման պայմանագրեր»,
- ՖՀՄՄԿ 18. «Ակտիվների փոխանցում հաճախորդների կողմից»,
- ՄՄԿ 31. «Հասույթ, գովազդային ծառայություններ և ներառող բարտերային գործարքներ»:

Ստանդարտի հիմնական սկզբունքը ներկայացված է հինգ քայլ ներառող մոդելում՝

- Քայլ 1. ճանաչել հաճախորդի հետ պայմանագիրը,
- Քայլ 2. ճանաչել պայմանագրային պարտավորությունները,
- Քայլ 3. սահմանել գործարքի գինը,
- Քայլ 4. կիրառել գործարքի գինը պայմանագրային պարտավորությունների նկատմամբ,
- Քայլ 5. ճանաչել հասույթը, երբ ընկերությունը ավարտում է պայմանագրային պարտավորությունները:

Ընկերության տնօրինությունը գնահատում է, որ ապագայում ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի կիրառումը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների և ծանոթագրությունների վրա: Այնուամենայնիվ ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ կնքված պայմանագրերից հասույթ» ազդեցության վերաբերյալ արժանահավատ գնահատական տալը կիրառելի չէ, քանի դեռ Ընկերությունը մանրամասն վերանայում չի իրականացրել:

ՖՀՄՍ 2 Փոփոխություններ. «Բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների դասակարգումը և չափումը»

Փոփոխությունները անդրադառնում են հետևյալին՝

1. Երբ ուզում ենք գնահատել իրական արժեքը կանխիկով վճարվող բաժնետոմսերի համար՝ պետք է կիրառենք մույն սկզբունքը, ինչ իրավունք առաջացնող և չառաջացնող բաժնետոմսերի համար, որը կիրառում ենք սեփական կապիտալում մարվող բաժնետոմսերի համար:
2. Երբ որոշակի հարկային օրենքներ և կարգեր պահանջում են ունենալ համապատասխան քանակի բաժնետոմսեր հավասար աշխատողների հարկային պարտավորություններին, որպեսզի կատարեն աշխատողի հարկային պարտավորությունները, այսպիսի գործառնությունը պետք է դասակարգվի որպես սեփական կապիտալում մարվող, ընդունելով, որ բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը պետք է դասակարգվեր որպես սեփական կապիտալում մարվող, եթե չպարունակեր զուտ վճարման պայման:
3. Ձևափոխումը բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների կանխիկ դրամով վճարվողից դեպի սեփական կապիտալում մարվողի պետք է հաշվառվի հետևյալ կերպ՝
 - Սկզբնական պարտավորությունը ապաճանաչվում է,
 - Սեփական կապիտալում մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարումը ճանաչվում է ձևափոխման օրվա դրությամբ իրական արժեքով, այն չափով, որքանով որ ծառայությունը մատուցվել է մինչ ձևափոխման օրը,
 - Ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է հաշվեկշռային արժեքի և ձևափոխված արժեքի միջև պետք է ճանաչվի շահույթ/ վնասի հաշվետվությունում:

Այս փոփոխությունները կիրառելի են 2018թ.-ի հունվարի 1-ից սկսած, սակայն ավելի վաղ կրառությունը թույլատրելի է: Հատուկ անցման դրույթները այդ դեպքում կիրառելի են:

Կազմակերպության ղեկավարությունը չի կախատեսում էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Ընկերությունը չունի որևէ կանխիկով մարվող բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարներ և չունի հարկերի պահման պարտավորություն բաժնետոմսերի վրա հիմնված վճարների գծով:

ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 Փոփոխություններ. «Ակտիվների վաճառք կամ նվիրաբերությունները որդի և ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության միջև»

ՖՀՄՄ 10 և ՀՀՄՄ 28 փոփոխությունները առնչվում են այն դեպքերի հետ, երբ տեղի է ունենում ակտիվների վաճառք կամ նվիրաբերությունները որդի և ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության միջև:

Փոփոխությունները բացատրում են, որ առաջացած օգուտը կամ վնասը մասնաճյուղի նկատմամբ վերահսկողության կորուստի, որը չի պարունակում բիզնես ասիոցացիայի կամ համատեղ ձեռնարկության հետ, հաշվառվում է օգտագործելով կապիտալի սկզբունքը, անյն է՝ ճանաչվում է մայր ընկերության շահույթ/վնասի հաշվետվությունում միայն, այն չափով որքանով, որ չկապակցված ներդրողի ներդրումն է ասոցացիայում կամ համատեղ ձեռնարկությունում: Նմանապես մաև, նախկին մասնաճյուղում, որը դարձել է ասոցացիա կամ համատեղ ձեռնարկություն, ունեցած ներդրման իրական արժեքի վերաչափումից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է նախկին մայր ընկերության շահույթ/վնասի հաշվետվությունում միայն այն չափով, որքանով չկապակցված ներդրողի ներդրումն է ասոցացիայում կամ համատեղ ձեռնարկությունում:

Դեռևս որոշված չէ այս ստանդարտի համար կիրառման ժամանակացույց, սակայն վաղ կիրառումը թույլատրելի է: Կազմակերպության ղեկավարությունը այս ստանդարտի կիրառության հետ կապված չի կախատեսում էական ազդեցություն ԸՆկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՀՀՄՄ 40 Փոփոխություններ. «Ներդրումային գույքի փոխանցումներ»

Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ակտիվի ներդրումային գույքին փոխանցումները կամ ներդրումային գույքից փոխանցումները պետք է անսխալաբար գնահատվեն՝ համոզվելու համար, թե արդյոք ակտիվը համապատասխանում է կամ դադարել է համապատասխանել ներդրումային գույք դասակարգվելու սահմանմանը՝ հիմնվելով այն ապացույցների վրա, որ տեղի է ունեցել ակտիվի օգտագործման նշանակության փոփոխություն:

Փոփոխությունները լրացուցիչ հստակեցնում են, որ կան այնպիսի իրավիճակներ, երբ շինարարության ժամանակ շինությունները փոխում են իրենց օգտագործման նպատակային նշանակությունը, որոնք ՀՀՄՄ 40-ում նշված իրավիճակներից տարբերվում են (այսինքն՝ օգտագործման նպատակային նշանակության փոփոխությունը չի սահմանափակվում միայն ավարտված շինարարությամբ): Փոփոխությունները կիրառվում են 2018թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող ժամանակաշրջանների համար՝ հետընթաց կիրառելու մախընտրությամբ (եթե դա հնարավոր է առանց խոչընդոտների): Տվյալ դեպքում կիրառվում են հատուկ անցումային դրույթներ:

Կազմակերպության ղեկավարությունը չի կախատեսում, որ վերոնշյալը էական ազդեցություն կարող է ունենալ ԸՆկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՄ-ների Փոփոխություններ. «ՖՀՄՄ-ների տարեկան վերանայումներ 2014-2016 ժամանակաշրջան»

Տարեկան փոփոխությունները ներառում են ՖՀՄՄ 1-ում և ՀՀՄՄ 28-ում փոփոխությունները, որոնք դեռ պարտադիր չեն ԸՆկերության համար: Փաթեթը նաև ներառում է ՖՀՄՄ 12-ում փոփոխությունները, որը ընթացիկ տարում պարտադիր կիրառելի է ԸՆկերության համար:

ՀՀՄՄ 28-ում կատարված փոփոխությունները հստակեցնում են, որ ասոցիացված կազմակերպություններում եւ համատեղ ձեռնարկություններում ներդրումներ կատարելու համար վենչուրային կապիտալի կազմակերպման եւ այլ նմանատիպ կազմակերպությունների համար ԻԱԸ/Վ-ով (իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող) հաշվառումն առանձին առանձին յուրաքանչյուր ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկության համար պարտադիր է, և այդ ընտրությունը պետք է կատարվի ասոցիացված կազմակերպության կամ համատեղ ձեռնարկություն սկզբնական ճանաչման պահին: Կազմակերպության համար ԻԱ-ի (իրական արժեք) ընտրության հնարավոր մեթոդ, որը չի համարվում ներդրումային օբյեկտ, որպեսզի պահպանվի իրական արժեքով հաշվառման մոտեցումը, կիրառվում է բաժնեմասնակցության մեթոդը: Փոփոխություններում կատարվում է համապատասխան բացատրությունը, որ այդ մեթոդի ընտրությունը հասանելի է բոլոր ներդրումային կազմակերպության (որտեղ այլ կազմակերպություններ մասնակցություն ունեն) գործընկերներին: Փոփոխությունները կիրառելի է հետընթաց, եթե թույլատրվում է ավելի վաղ կիրառումը:

ՖՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 28-ի փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից:

Ընկերության ղեկավարությունը չի կախատեսում, որ վերոնշյալը էական ազդեցություն կարող է ունենալ ԱՄՆ՝ ԹՅՏՅՖ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍԿ 22. «Արտարժույթային գործառնություններ և կանխավճարային հաշիվներ»

ՖՀՄՍԿ 22-ի մեկնաբանությունները դիտարկում է «Գործարքի ամսաթվի» որոշման ղեկավարը, որի նպատակն է որոշել կիրառվող փոխարժեքը, ակտիվի, ծախսի կամ եկամտի սկզբնական ճանաչման պահին, երբ այդ հոդվածի հետ կապված վճարումները կատարվել են կամ ստացվել են, որպես կանխավճար այլ արժույթով, որը ոչ դրամային ակտիվի կամ ոչ դրամային պարտավորության ճանաչման արդյունք է (օրինակ՝ անվերադարձելի դեպոզիտ/ավանդ կամ հետաձգված եկամուտ):

Մեկնաբանությունները մատնանշում են, որ գործարքի ամսաթիվը դա այն ամսաթիվն է, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ ճանաչում է ոչ դրամային ակտիվը կամ ոչ դրամային պարտավորությունը՝ առաջացած փոխանցումից կամ կանխավճար ստանալուց: Եթե կատարվել են մի քանի վճարումներ կամ ստացվել են մի քանի կանխավճարներ, Մեկնաբանությունը պահանջում է, որ կազմակերպությունը առանձին որոշի յուրաքանչյուր վճարման կամ ստացված կանխավճարների ամսաթիվերը:

Փոփոխությունները կիրառելի են հետընթաց կերպով 2018թ. հունվարի 1-ից սկսած և թույլատրում են ավելի վաղ կիրառություն: Ընկերության ղեկավարությունը չի կախատեսում էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: Բոլոր էական ազդեցությունները ներկայացված են վերոնշյալ հաշվետվությունում:

Նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ, որոնք դեռևս չեն ընդունվել հիմնադրամի կողմից

Հետևյալ նոր ընդունված հաշվապահական ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք պարտադիր չեն 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող ժամանակաշրջանի հաշվետվությունների պատրաստման համար, վաղաժամ չեն ընդունվել Ընկերության կողմից: Նոր ընդունված հաշվապահական ստանդարտների և մեկնաբանությունների ազդեցության գնահատումը Ընկերության կողմից ներկայացված է ստորև՝

ՖՀՄՍ, ՀՀՄՍ և ՖՀՄՍԿ		Նշված ամսաթվից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար	Կիրառությունը
ՖՀՄՍ 16	Վարձակալություն	1 Հունվարի, 2019թ.	Հետընթաց

ՖՀՄՍ 16. «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16-ը ներկայացնում է բազմակողմանի մոդել վարձակալական պայմանագրերի բացահայտման և վարձատրուի ու վարձակալի մոտ հաշվապահական գրանցման համար: ՖՀՄՍ 16-ի կիրառելի դառնալուն պես այն փոխարինելու է ՀՀՄՍ 17. «Վարձակալություն և առևթեր մեկնաբանություններին»:

ՖՀՄՍ 16-ը տարբերակում է վարձակալությունը և ծառայության պայմանագրերը՝ ելնելով նրանից, թե հիմքում ընկած ակտիվը կառավարվում է արդյոք հաճախորդի կողմից: Վարձակալությունների տարանջատումը՝ որպես գործառնական և ֆինանսական, դուրս է

եկել և փոխարինվել է մոդելով, որտեղ ակտիվի օգտագործման իրավունքը և համապատասխան պարտավորությունը պետք է ճանաչի վարձակալը բոլոր տիպի վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ և ցածրարժեք վարձակալությունները:

Ակտիվի օգտագործման իրավունքը սկզբնապես չափվում է ինքնարժեքով, հետագա չափումը իրականացվում է ինքնարժեքով (պայմանավորված որոշակի բացառություններով) համաձայն կուտակված մաշվածության և արժեզրկման կորուստները, ճշտված վարձակալության պարտավորությունների՝ ցանկացած վերաչափումով: Վարձակալական պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է չվճարված վարձակալական վճարների ներկա արժեքով:

Հետագայում, վարձակալական պարտավորությունը ճշգրտվում է տոկոսադրուքի և վարձակալական վճարների չափով, ինչպես նաև վարձակալության փոփոխություններով: Այս ստանդարտը ազդեցություն կունենա նաև դրամական հոսքերի վրա, քանի որ ըստ ՀՀՄՍ 17-ի գործառնական վարձավճարները ընդգրկվում էին գործառնական դրամական հոսքերում, իսկ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ տոկոսային և մայր գումարները տարանջատվելու են՝ որպես, համապատասխանաբար, ֆինանսական և գործառնական գործունեությունից դրամական հոսքեր: ՖՀՄՍ 16-ը մեծապես ընդգրկում է վարձատուի կողմից կիրառվող հաշվապահական պահանջները, ինչպես ՀՀՄՍ 17-ում և շարունակում է պահանջել վարձատուին դասակարգի վարձակալությունը՝ ֆինանսական կամ գործառնական:

Բացի այդ բավականաչափ շատ բացահայտումներ է պահանջում ՖՀՄՍ 16-ը:

31 դեկտեմբեր 2018թ.-ի դրությամբ Ընկերությունը չունի չչեղարկվող գործառնական վարձակալություն: ՀՀՄՍ 17-ը չի պահանջում ճանաչել ակտիվի օգտագործման իրավունք կամ վարձակալական վճարների չափով պարտավորություն: Նախնական գնահատումները նախանշում են, որ նման գործառնությունները կբավարարեն ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանմանը և հետևաբար Ընկերությունը կճանաչի ակտիվի օգտագործման իրավունքը և պարտավորությունը, եթե միայն այս վարձակալությունները չեն համարվել կարճաժամկետ կամ ցածրարժեք համապատասխան ՖՀՄՍ 16-ի: Նոր պահանջների կիրառումը սպասվում է, որ չի ունենա էական ազդեցություն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա և դեկավարությունը ներկայումս գնահատում է այդ ազդեցությունը: Հնարավոր չէ տալ խելամիտ ազդեցության չափ, քանի դեռ դեկավարները չեն ավարտել գնահատումը:

Երբ Ընկերությունը ֆինանսական վարձակալության գծով, հանդես է գալիս որպես վարձակալ, ապա ճանաչվում է ակտիվ և համապատասխան վարձակալական պարտավորություն և եթե Ընկերությունը վարձատու է՝ ֆինանսական և գործառնական վարձակալության դեպքում, Ընկերության դեկավարները չեն կանխատեսում, որ ՖՀՄՍ-ի ընդունումը կունենա էական ազդեցություն Ընկերության հաշվետվությունների վրա:

Ընկերության դեկավարությունը չի կանխատեսում, որ վերոնշյալ տեղեկատվությունը էական ազդեցություն կունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

3.1 Արտարժույթ

Արտարժույթով գործարքներ

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս Ընկերության համար գործառնական արժույթից տարբեր այլ արժույթով իրականացված գործարքները գրանցվում են գործարքի օրվա դրությամբ Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից հրապարակված փոխարժեքով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային հոդվածները պետք է վերահաշվարկվեն՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ՀՀ ԿԲ կողմից հրապարակված փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող և արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով: Ոչ դրամային հոդվածները, որոնց սկզբնական արժեքը հաշվառվում է արտարժույթով, չեն վերահաշվարկվում: Ստորև ներկայացված են ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված փոխարժեքները.

	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Եվրո	553.65	580.10
ԱՄՆ դոլար	483.75	484.10
Բեժ Բրիտանական ֆունտ	611.61	653.54
Ռուսական ռուբլի	6.97	8.40

Արտարժույթով գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են տարվա շահույթում կամ վնասում: Իրական արժեքով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած փոխարժեքային տարբերությունները ներառվում են տարվա շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն ոչ դրամային հոդվածների վերահաշվարկումից առաջացած տարբերությունների, որոնց վերաբերող շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում: Նման ոչ դրամային հոդվածների դեպքում շահույթի կամ վնասի ցանկացած փոխարժեքային բաղադրիչ նույնպես ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

3.2 Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերման գինը, ներկրման տուրքերը, հարկերը, որոնք ենթակա չեն վերադարձման և ուղղակիորեն վերագրվող ծախսումներ: Երբ հիմնական միջոցների միավորը բաղկացած է տարբեր օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, դրանք հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցի առանձին միավորներ:

Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք պահվում են վարձակալության տալու կամ վարչական, կամ դեռևս անորոշ նպատակով, հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Սկզբնական արժեքը ներառում է ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները, տեղանքի նախապատրաստման, տեղակայման ծախսումները, մասնագիտական վճարները, իսկ որակավորվող ակտիվի

դեպքում՝ նաև կապիտալացման ենթակա փոխառության ծախսումները՝ համաձայն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության: Վարձակալական գույք հանդիսացող շենքերը նույնպես ընդգրկվում են հիմնական միջոցներում, եթե դրանք ստացվել են ֆինանսական վարձակալությամբ: Նման ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի ակնկալվող օգտակար ծառայության ընթացքում (որը որոշվում է՝ համեմատելով սեփական համանման ակտիվների հետ) կամ վարձակալության ժամկետի ընթացքում, եթե վերջինս ավելի կարճ է:

Հիմնական միջոցի օտարման կամ դուրսգրման հետևանքով առաջացած օգուտը կամ վնասը որոշվում է վաճառքից հասույթի և ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի տարբերությամբ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Հիմնական միջոցի՝ որպես առանձին ակտիվ հաշվառվող միավորի բաղկացուցչի փոխարինման ծախսումները կապիտալացվում են դուրս գրված բաղկացուցչի հաշվեկշռային արժեքի հետ: Այլ հետագա ծախսումները կապիտալացվում են միայն այն ժամանակ, երբ դրանք ավելացնում են հիմնական միջոցի միավորի հետ կապված սպառյալ տնտեսական օգուտները: Բոլոր այլ ծախսումները, ներառյալ պահպանման և վերանորոգման ծախսումները, ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կատարվելու ժամանակաշրջանում:

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն պահից, երբ ակտիվը դառնում է մատչելի՝ իր նպատակային նշանակությամբ օգտագործելու համար: Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Հողամասեր, շենքեր և շինություններ	- 3 - 67 տարի
Կառուցվածքներ և փոխանցող հարմարանքներ	- 1 - 35 տարի
Մեքենաներ, սարքավորումներ և տրանսպորտային միջոցներ	- 1 - 24 տարի
Արտադրական, տնտեսական գույք և այլ	- 1 - 35 տարի

3.3 Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ձեռք են բերվել Ընկերության կողմից և ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում:

Ոչ նյութական ակտիվների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ներկայացված են ստորև.

Համակարգչային ծրագրեր	- 3 - 10 տարի
Լիցենզիաներ և արտոնագրեր	- 3 - 10 տարի
Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	- 8 - 10 տարի

3.4 Վարձակալված ակտիվներ

Համաձայն ՀՀՄՍ 17-ի՝ «Վարձակալություն», վարձակալված ակտիվի սեփականության իրավունքը փոխանցվում է վարձակալին, երբ նրան են փոխանցվում սեփականության իրավունքի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Վարձակալված ակտիվը վարձակալության սկզբում ճանաչվում է վարձակալված գույքի իրական արժեքով կամ, ավելի ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքով՝ գումարած միանվագ վճարները, եթե այդպիսիք կան: Համապատասխան գումարը ճանաչվում է որպես ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորություն, անկախ նրանից, որ վարձակալական վճարների մի մասը կարող է վճարման ենթակա լինել մինչև վարձակալության սկիզբը:

Վարձակալված ակտիվների հետագա հաշվառումը, այսինքն՝ մաշվածության մեթոդի ընտրությունը և օգտակար ծառայության ժամկետների որոշումը, համապատասխանում են սեփականության իրավունքով ընկերությանը պատկանող մասնատիպ ակտիվների հաշվառմանը: Ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունները նվազեցվում են վարձավճարների չափով՝ հանած ֆինանսական վճարը, որը ներառվում է ֆինանսական ծախսերում: Ֆինանսական վարձակալության տոկոսային մասն իրենից ներկայացնում է մնացորդային արժեքի հաստատուն մաս, որը վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Մյուս բոլոր վարձակալությունները դիտվում են որպես գործառնական վարձակալություններ: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով: Վարձակալության հետ կապված ծախսերը, ինչպիսիք են պահպանման և ապահովագրության ծախսերը, ծախսագրվում են իրականացման պահին:

3.5 Պաշարներ

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով միջին կշռվածի մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

3.6 Ֆինանսական գործիքներ

Այս ծանոթագրությունը տեղեկատվություն է տալիս Հիմնադրամի ֆինանսական գործիքների վերաբերյալ, ներառյալ՝

- Հիմնադրամի բոլոր ֆինանսական գործիքների ներկայացումը
- Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները ճանաչվում են Հիմնադրամի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Հիմնադրամի դառնում է ֆինանսական գործիքների պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են իրական արժեքով: Գործարքի հետ կապված ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը կամ բողարկմանը (բացառությամբ իրական արժեքով չափվող շահույթ կամ վնասում ներկայացվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների) նախնական ճանաչման ժամանակ համապատասխանաբար գումարվում կամ պակասեցվում են ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքից: Իրական արժեքով չափվող շահույթ կամ վնասում ներկայացվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը ուղղակիորեն վերագրելի գործարքի հետ կապված ծախսերը անմիջապես ճանաչվում են շահույթ կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը

- Ֆինանսական ակտիվներ ամորտիզացված արժեքով չափվող
- Ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներկայացվող (ԻԱՉԱՀՖԱ)
- Ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքով չափվող շահույթ կամ վնասում ներկայացվող (ԻԱՉՇՎ)

Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը

- Ֆինանսական պարտավորություններ ամորտիզացված արժեքով չափվող
- Ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներկայացվող (ԻԱՉԱՀՖԱ)

Ֆինանսական ակտիվներ ամորտիզացված արժեքով չափվող

Պարտքային գործիքները, որոնք համապատասխանում են հետևյալ պայմաններին, սկզբնական ճանաչումից հետո չափվում են ամորտիզացված արժեքով, այն դեպքում, երբ.

- ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է պահել ֆինանսական ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքագրելու համար, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հատուկ օրերին ավելացնում են դրամական հոսքերը, որոնք պարզապես մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքով չափվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ներկայացվող (ԻԱՉԱՀՖԱ)

- ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելում, որի նպատակն է ապահովել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր և պահվում են վաճառքի նպատակով, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հատուկ օրերին ավելացնում են դրամական հոսքերը, որոնք պարզապես մայր գումարի և տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվներ իրական արժեքով չափվող շահույթ կամ վնասում ներկայացվող (ԻԱՉՇՎ)

Մնացած բոլոր ֆինանսական ակտիվները, որոնք չեն ներառվում վերոնշյալների մեջ, ինքնատիկից չափվում են իրական արժեքով շահույթ կամ վնասի միջոցով (ԻԱՉՇՎ):

Ֆինանսական պարտավորություններ ամորտիզացված արժեքով չափվող

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, սկզբնական ճանաչումից հետո, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսարդույթի մեթոդը կամ ԻԱՉՇՎ մեթոդը: Այնուամենայնիվ, ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք առաջանում են, երբ ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի համապատասխանում ապաճանաչմանը կամ երբ շարունակական ներգրավվածության մոտեցում է կիրառվում և Հիմնադրամի կողմից, թողարկված ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը չափվում են ստորև նշված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններին համապատասխան՝

Ֆինանսական պարտավորություններ (ԻԱՉՇՎ) ներկայացվող

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ԻԱՉՇՎ ներկայացվող, երբ ֆինանսական պարտավորությունը հանդիսանում է՝ (ա) ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման մեջ ձեռք բերողի պայմանական հատուցումը (բ) պահվում է առևտրային նպատակով կամ (գ) այն նախատեսված է ԻԱՉՇՎ-ի համար:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրային նպատակով պահվող եթե.

- այն բացառապես ձեռք է բերվել մոտ ապագայում վերավաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ այն հանդիսանում է իդնտիֆիկացվող ֆինանսական գործիքների մի մաս, որը Հիմնադրամը միասին է կառավարում և ունի կարճաժամկետ շահույթ ստանալու փաստ:
- Այն ածանցյալ գործիք է, բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք հանդիսանում են ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր կամ նախանշված արդյունավետ հեջավորման գործիքներից:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը

Հիմնադրամը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը միայն երբ ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները սպառվում են կամ երբ այն փոխանցում է ֆինանսական ակտիվը և էականորեն ակտիվի սեփականության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները մեկ այլ կազմակերպության:

Եթե Հիմնադրամը ոչ փոխանցում է, և ոչ էլ պահպանում սեփականության հետ կապված էականորեն բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և շարունակում է վերահսկել փոխանցված ակտիվը, ապա Հիմնադրամը ճանաչում է իր հետաքրքրությունը ակտիվի հանդեպ և այն գումարների հետ կապված պարտավորությունը, որն այն կարող է վճարել: Եթե Հիմնադրամը կրում է փոխանցված ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերը և հատույցները, ապա Հիմնադրամը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև ճանաչում է ստացված օգուտների գրավադրված փոխառությունները:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման ժամանակ ակտիվի մնացորդային արժեքի և հատուցված կամ հատուցվող գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթ կամ վնասում: Ի հավելում, պարտքային գործիքի մեջ ներդրման, դասակարգված որպես «Իրական արժեքով չափվող շահույթ կամ վնասում ներկայացվող» (ԻԱՉՇՎ), ապաճանաչման ժամանակ ներդրումների վերագնահատման պահուստում նախկինում հաշվարկված կուտակային օգուտ կամ վնասը վերադասակարգվում է

շահույթ կամ վնասում: Եվ հակառակը, բաժնային գործիքի մեջ ներդրման ապաճանաչման ժամանակ, որը սկզբնական ճանաչման ժամանակ Հիմնադրամը ընտրել է ԻԱՉՇՎ մեթոդը ներդրումների վերագնահատման պահուստում նախկինում հաշվարկված կուտակային օգուտ կամ վնասը չի վերադասակարգվում շահույթ կամ վնասում, այլ տեղափոխվում է կուտակված շահույթ կամ վնաս:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումը

Հիմնադրամը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը միայն և միայն, երբ Հիմնադրամը ֆինանսական գործիքի պարտավորություններից ազատվել է, չեղարկվել է կամ սպառվել է պայմանագրային պարտավորությունը: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային արժեքի և փոխհատուցված կամ փոխհատուցվող գումարի միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթ կամ վնասում:

Երբ Հիմնադրամը առկա վարկատուի հետ մեկ պարտքային գործիքը փոխանակում է մյուսի հետ՝ զգալիորեն տարբեր պայմաններով, ապա այսպիսի փոխանակումը դիտարկվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նույն կերպ, Հիմնադրամը առկա պարտավորության կամ դրա մի մասի էական պայմանների փոփոխությունը դիտարկում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ենթադրվում է, որ պայմանները էական տարբեր են համարվում, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքը, ներառյալ բոլոր վճարված վճարումների և սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված և ստացված վճարումների տարբերությունը, առնվազն 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացորդային դրամական հոսքերի ներկա զեղչված արժեքից: Եթե փոփոխությունը էական չէ մինչև փոփոխությունը պարտավորության մնացորդային արժեքի և փոփոխությունից հետո դրամական հոսքերի ներկա արժեքի միջև, ապա տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթ կամ վնասում այլ եկամտունների կամ վնասների հետ մեկտեղ, որպես փոփոխությունից շահույթ կամ վնաս:

Ֆինանսական գործիքների արժեզրկում

Պարտքային գործիքներում ներդրումների արժեզրկումից կորուստները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ ԻԱՉԱՀԱ-ով, Հիմնադրամը ճանաչում է հետևյալ դեպքերում՝ սպասվելիք վարկային կորուստների, ֆինանսական վարձակալության դեբիտորական պարտքերի, առևտրային դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների գծով, ինչպես նաև ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի մասով: «Դեբիտորական պարտքերի սպասվող կորուստների» (ԴՊՍԿ) գումարները, սկսած համապատասխան ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչումից, յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին թարմացվում են՝ վարկային ռիսկում փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Հիմնադրամը միշտ ճանաչում է ԴՊՍԿ-ը առևտրային դեբիտորական պարտքերի, պայմանագրային ակտիվների և ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքերի համար: Այս ֆինանսական ակտիվներից սպասվող վարկային կորուստները գնահատվում են՝ օգտագործելով պահուստի հաշվարկման համար մշակված համապատասխան մատրիցան՝ հիմնվելով Հիմնադրամը պատմական վարկային կորուստի փորձի վրա, ճշգրտված պարտապանների համար հատուկ գործոններով, ընդհանուր տնտեսական պայմաններով և ընթացիկ, ինչպես նաև հաշվետու ամսաթվի պայմաններին կանխատեսվող ուղղության գնահատմամբ, ներառյալ երբ կիրառելի է դրամի արժեքը ժամանակի մեջ:

Մյուս բոլոր ֆինանսական գործիքների համար, Հիմնադրամը ճանաչում է ԳՊՄԿ-ն, երբ տեղի է ունեցել սկզբնական ճանաչումից ի վեր վարկային ռիսկի զգալի աճ:

Այնուամենայնիվ, եթե ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալի չի բարձրացել սկզբնական ճանաչումից ի վեր, ապա Հիմնադրամը այդ ֆինանսական գործիքից կորուստի պահուստը չափում է 12 ամսվա ԳՊՄԿ-ի համարժեք գումարով:

ԳՊՄԿ-ն իրենից ներկայացնում է սպասվող վարկային կորուստներ ֆինանսական գործիքի ամբողջ կյանքի ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի արդյունքում: Եվ հակառակը, 12 ամսվա ԳՊՄԿ-ն իրենից ներկայացնում է կյանքի ընթացքում ԳՊՄԿ-ի այն մասը, որը սպասվում է որ կառաջանա ֆինանսական գործիքի հնարավոր դեֆոլտից հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության յուրաքանչյուր դասի համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 23.2-ում:

3.7 Մեփական կապիտալ

Ընկերության կողմից թողարկվող կապիտալի գործիքները հաշվառվում են անվանական արժեքով: Ըահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են:

3.8 Ըահութահարկ

Ընթացիկ շահութահարկը տարվա համար հարկվող շահույթից վճարվելիք հարկն է՝ հաշվետու ամսաթվին գործող կամ ըստ էության գործող հարկային դրույքաչափերով՝ հաշվի առնելով նախորդ տարիների համար վճարվելիք հարկերի ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը հաշվարկվում է ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և շահութահարկի հաշվարկման ժամանակ օգտագործվող համապատասխան հարկային բազաների միջև ժամանակավոր տարբերություններից: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար: Հետաձգված հարկային ակտիվները պետք է ճանաչվեն բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների համար այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացում, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը: Այսպիսի հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չեն ճանաչվում, եթե ժամանակավոր տարբերությունն առաջանում է գույվիլի սկզբնական ճանաչումից կամ այլ ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչումից այնպիսի գործարքում, որը գործարքի պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական շահույթի, ոչ էլ՝ հարկվող շահույթի վրա (բացի ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումներից):

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք կապված են դուստր ընկերություններում և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների ու համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցությունների հետ, բացառությամբ այն դեպքերի, որտեղ Ընկերությունը ի վիճակի է վերահսկելու ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նմանատիպ ներդրումների և մասնակցությունների հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերություններից առաջացող հետաձգված հարկային

ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որով հավանական է հարկվող շահույթի առկա լինելը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունը, և որը կմարվի տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվում է այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ Ընկերությունը կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնց կիրառման մեջ լինելն ակնկալվում է ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումն արտացոլում է հարկային հետևանքները, որոնք երևան են գալու կախված այն եղանակից, որով Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ կա իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք՝ հաշվանցելու ընթացիկ հարկային ակտիվները ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց, և երբ դրանք վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից, և Ընկերությունը մտադիր է գուտ հիմունքով մարել ընթացիկ հարկային պարտավորություններն ու ակտիվները:

3.9 Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Ընկերությունը ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և եթե հավանական է, որ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե դրա ազդեցությունը զգալի է, ապա պահուստը որոշվում է ապագա դրամական արտահոսքերի գեղջման միջոցով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը տոկոսադրույքը, որն արտացոլում է դրամի ժամանակային արժեքի վերաբերյալ շուկայի ընթացիկ գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը վերագրվող յուրահատուկ ռիսկերը:

3.10 Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Ընկերությունը առաջին անգամ ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը կիրառել է 2018թ. հունվարի 1-ից: Մի շարք նոր ընդունված ստանդարտներ նույնպես կիրառվել են Ընկերության կողմից 2018թ. հունվարի 1-ից, բայց դրանք էական ազդեցություն չունեն Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Ընկերության կողմից նոր ընդունված ստանդարտներին անցման հետևանքով պահանջվող համադրելի ֆինանսական հաշվետվությունները չեն վերաներկայացվել:

Այս ստանդարտի առաջին անգամ կիրառման ազդեցությունը հիմնականում վերաբերվում է հետևյալին՝

- Տրանզիտ չվերթներ - հասույթ, որը ձևավորվում է ակունավիգացիոն ծառայությունների մատուցման համար վճարներից, երբ օդանավը գտնվում է ՀՀ օդային տարածքում, սակայն վայրէջք չի կատարում
- Օդանավակայաններ - հասույթ, որը ձևավորվում է ՀՀ օդանավակայաններում չվերթների սպասարկումից՝ ժամանումներ և մեկնումներ
- Այլ - ավիացիոն ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթ

ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը սահմանում է համապարփակ մոտեցումներ հասույթի որոշման գծով, թե երբ հասույթը պետք է ճանաչվի և ինչ գումարով պետք է ճանաչվի: Սույն ստանդարտ փոխարինում է ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման պայմանագրեր» ստանդարտներին և համապատասխան մեկնաբանություններին: Համաձայն ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի, հասույթը ճանաչվում է, երբ գնորդը կամ ծառայություն ստացողը ձեռք է բերում վերահսկողություն ապրանքի կամ ծառայության նկատմամբ: Վերահսկողության իրավունքի փոխանցման ժամկետի որոշումը, «Ժամանակի կոնկրետ պահին», թե «Ժամանակի ընթացքում», պահանջում է դատողություններ:

Ընկերությունը ընդունել է ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը՝ օգտագործելով կոմույալատիվ (աճողական) ազդեցության մեթոդը (առանց գործնական օգուտ ունենալու մտադրության)՝ սկզբնական ընդունման պահին կիրառելով սկզբնական ընդունումից առաջացող ազդեցությունները (այսինքն՝ 2018թ. հունվարի 1-ից): Համապատասխանաբար 2017թ. համադրելի ֆինանսական տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Այսինքն այն ներկայացված է ինչպես նախորդ տարի ներկայացվել է՝ ՀՀՄՍ 18. «Հասույթ», ՀՀՄՍ 11. «Կառուցման պայմանագրեր» ստանդարտների և մեկնաբանություններին համապատասխան: Համապատասխանաբար ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտով պահանջվող բացահայտումները, ինչպես ընդունված է, չեն կիրառվում համադրելի տեղեկատվության վրա:

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ամփոփ ներկայացնում են ՖՀՄՍ 15. «Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտի ազդեցությունը Ընկերության 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա [համախմբված] շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա ազդեցություն: Սույն փոփոխությունները էական ազդեցություն չունեն Ընկերության 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության վրա:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության վրա ազդեցություն

Հազար դրամ	Ըստ		Գումարը առանց ՖՀՄՍ 15 ստանդարտի կիրառման
	հաշվետվության	ճշգրտումներ	
Ակտիվներ			
<i>Ոչ ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Հիմնական միջոցներ	4,934,802	-	4,934,802
Ոչ նյութական ակտիվներ	206,715	-	206,715
Փոխառություններ	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	9,851	-	9,851
	5,151,368	-	5,151,368
<i>Ընթացիկ ակտիվներ</i>			
Պաշարներ	79,734	-	79,734
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,109,550	-	1,109,550
Փոխառություններ	4,472	-	4,472
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	3,937,773	-	3,937,773
	5,131,529	-	5,131,529
Ընդամենը ակտիվներ	10,282,897	-	10,282,897
<i>Սեփական կապիտալ և պարտավորություններ</i>			
<i>Կապիտալ և պահուստներ</i>			
Բաժնետիրական կապիտալ	2,660,000	-	2,660,000
Պահուստային կապիտալ	399,000	-	399,000
Կուտակված շահույթ	5,844,224	-	5,844,224
	8,903,224	-	8,903,224
<i>Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	487,078	-	487,078
	487,078	-	487,078
<i>Ընթացիկ պարտավորություններ</i>			
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	406,719	-	406,719
Պահուստներ	49,256	-	49,256
Ընթացիկ շահութահարկի գծով պարտավորություն	436,620	-	436,620
	892,595	-	892,595
	1,379,673	-	1,379,673
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ	10,282,897	-	10,282,897

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա ազդեցություն

Հազար դրամ	Ըստ		Գումարը առանց ՖՀՄՍ 15 ստանդարտի կիրառման
	հաշվետվության	ճշգրտումներ	
Հասույթ	6,807,970	-	6,807,970
Վաճառքի ինքնաթիվներ	(3,672,155)	-	(3,672,155)
Համախառն շահույթ	3,135,815	-	3,135,815
Այլ եկամուտ	37,397	-	37,397
Վարչական ծախսեր	(361,154)	-	(361,154)
Այլ գործառնական ծախսեր	(340,724)	-	(340,724)
Գործառնական գործունեությունից շահույթ	2,471,334	-	2,471,334
Ֆինանսական եկամուտ	77,571	-	77,571
Ֆինանսական ծախս	-	-	-
Այլ ֆինանսական հոդվածներ	(226,574)	-	(226,574)
Շահույթ մինչև հարկերը	2,322,331	-	2,322,331
Շահութահարկի գծով ծախս	(527,345)	-	(527,345)
Տարվա շահույթ հարկումից հետո	1,794,986	-	1,794,986
Ընդամենը տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ	1,794,986	-	1,794,986

Այս փոփոխությունների ազդեցությունը հասույթի հոդվածից բացի այլ հոդվածների վրա, համընդհանուր է հետաձգված եկամտից նվազեցում, որն այժմ ներառված է ֆինանսական հաշվետվության նոր հոդվածում, այն է՝ «Պայմանագրային պարտավորություն»:

ՖՀՄՍ 15. «Հանախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ» ստանդարտը էական ազդեցությունչունի Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վրա՝ համեմատած եկամտի այլ աղբյուրների:

Ընկերության հասույթի ճանաչման հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվության համար տես ծանոթագրություն 14:

Տոկոսներից եկամուտ

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է համամասնության հիմունքով՝ մնացորդային արժեքի նկատմամբ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույթը, որը զեղչում է ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների ներհոսքերը ֆինանսական ակտիվի ակնկալվող ժամկետում՝ մինչև ակտիվի գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

4 Հիմնական միջոցներ

Հազար դրամ	Հոդամասեր, շենքեր և շինություններ	Կառուցված- քներ, փոխանցվող հարմա- րանքներ	Մեքենաներ, սարքավորում- ներ և տրանսպոր- տային միջոցներ	Արտադ- րական, տնտեսական գույք և այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>					
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,849,202	228,905	6,453,516	74,484	8,606,107
Ավելացում	-	-	63,297	2,197	65,494
Կապիկացում	2180	-	172,642	-	174,822
Օտարում	-	-	(17,741)	(1,350)	(19,091)
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,851,382	228,905	6,671,714	75,331	8,827,332
Ավելացում	-	-	479,515	20,045	499,560
Կապիտալացում	3,141	1,657	51,936	-	56,734
Օտարում	-	-	(5,810)	(4,263)	(10,073)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,854,523	230,562	7,197,355	91,113	9,373,553
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>					
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(226,761)	(65,384)	(2,840,051)	(56,804)	(3,189,000)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(39,359)	(10,795)	(592,374)	(3,228)	(645,756)
Օտարում	-	-	17,741	1,350	19,091
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(266,120)	(76,179)	(3,414,684)	(58,682)	(3,815,665)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(37,953)	(10,424)	(581,097)	(3,685)	(633,159)
Օտարում	-	-	5,810	4,263	10,073
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(304,073)	(86,603)	(3,989,971)	(58,104)	(4,438,751)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>					
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1,622,441	163,521	3,613,465	17,680	5,417,107
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,585,262	152,726	3,257,030	16,647	5,011,667
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1,550,450	143,959	3,207,384	33,009	4,934,802

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը գրավադրված հիմնական միջոցներ չունի:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 513,519 հազար դրամ սկզբնական արժեքով հիմնական միջոցներ ունեն գրո հաշվեկշռային արժեք (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 496,012 հազար դրամ):

Ընկերության հիմնական միջոցների նկատմամբ չկան որևէ սահմանափակումներ:

Ընկերությունը չունի որևէ պարտավորության համար որպես ապահովություն գրավադրված հիմնական միջոցներ:

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ օգտագործման համար ոչ մատչելի հիմնական միջոցների արժեքը կազմել է 96,899 հազար դրամ (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 477 հազար դրամ):

5 Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազար դրամ	Համա- կարգչային ծրագրեր	Լիցեն- զիաներ և սարան- քանիշեր	Այլ	Ընդամենը
<i>Սկզբնական արժեք</i>				
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	64,575	7,570	282,704	354,849
Ավելացում	450	-	-	450
Օտարում				
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	65,025	7,570	282,704	355,299
Ավելացում	-	1,135	-	1,135
Օտարում	(17,376)	(900)		(18,276)
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	47,649	7,805	282,704	338,158
<i>Կուտակված մաշվածություն և արժեզրկում</i>				
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(48,655)	(7,066)	(33,573)	(89,294)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(2,479)	(399)	(27,264)	(30,142)
Օտարում				
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(51,134)	(7,465)	(60,837)	(119,436)
Հաշվետու տարվա մաշվածության ծախս	(2,598)	(422)	(27,263)	(30,283)
Օտարում	17,376	900	-	18,276
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(36,356)	(6,987)	(88,100)	(131,443)
<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>				
2017թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	15,920	504	249,131	265,555
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,891	105	221,867	235,863
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	11,293	818	194,604	206,715

6 Տրված փոխառություններ

Հազար դրամ	Ընթացիկ		Ոչ ընթացիկ	
	2018թ. դեկտեմբերի ի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի ի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի ի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի ի 31-ի դրությամբ
<i>Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր</i>				
«Ավիաբուժ» բժշկական կենտրոն ՓԲԸ	4,650	5,640	-	4,650
	4,650	5,640	-	4,650

Փոխառությունները ապահովում են մինչև մարումը և Ընկերության համար առաջացնում են հաստատուն կամ փոփոխական տոկոսային եկամուտ: Այդ գործիքների հաշվեկշռային արժեքը կարող է փոփոխվել գործընկերների վարկային ռիսկի և որոշ գործիքների

փոփոխական գործիքների փոփոխական տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով:

Հազար դրամ	Հաշվեկշռային արժեք		Իրական արժեք	
	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր</i>				
«Ավիաբուժ» բժշկական կենտրոն ՓԲԸ	4,472	9,384	4,472	9,384
	4,472	9,384	4,472	9,384

7 Հետաձգված հարկեր

Հետաձգված հարկերի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
Տարեսկզբի մնացորդ	(521,643)	(495,286)
Շահույթում կամ վնասում ճանաչված (ծախս)/փոխհատուցում (տես՝ ծանոթագրություն 22)	44,416	(26,357)
Տարեվերջի մնացորդ	(477,227)	(521,643)

2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2018թ. հունվարի 1	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված	2018թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	14,276	-	(4,425)	9,851
	14,276	-	(4,425)	9,851
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(535,919)	-	48,841	(487,078)
	(535,919)	-	48,841	(487,078)
Չուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(521,643)	-	44,416	(477,227)

2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա հետաձգված հարկերը խմբավորված են հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2017թ. հունվարի 1	Այլ համա- պարփակ ֆինան- սական արդյունք- ներում ճանաչված	Շահույթի կամ վնասի և այլ համապար- փակ ֆինանսա- կան արդյունք- ների մասին հաշվետ- վությունում ճանաչված	2017թ. դեկտեմբերի 31
<i>Հետաձգված հարկային ակտիվներ</i>				
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	8,964	-	5,312	14,276
	8,964	-	5,312	14,276
<i>Հետաձգված հարկային պարտավորություններ</i>				
Հիմնական միջոցներ	(504,250)	-	(31,669)	(535,919)
	(504,250)	-	(31,669)	(535,919)
Զուտ արդյունք - հետաձգված հարկային ակտիվներ/ (պարտավորություններ)	(495,286)	-	(26,357)	(521,643)
<i>Ներառյալ՝</i>	<i>2018թ.</i>		<i>2017թ.</i>	
Մարման ենթակա ավելի քան 12 ամսվա ընթացքում	(477,227)		(521,643)	
Մարման ենթակա 12 ամսվա ընթացքում	44,416		(26,357)	

8 Պաշարներ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նյութեր	40,565	37,698
Վառելիք	13,251	11,021
Պահեստամասեր	457	162
Այլ	25,461	25,094
	79,734	73,975

Պաշարների արժեքի նվազում տեղի չի ունեցել: Պաշարների սեփականության իրավունքի սահմանափակում չկա:

9 Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,082,508	1,251,124
Տրված կանխավճարներ	4,760	4,760
	1,087,268	1,255,884
Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստ	(51,162)	(268,277)
Պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքեր	72,537	10,584
Այլ դեբիտորական պարտքեր	907	160
	1,109,550	998,351

Բյուջեի գծով դեբիտորական պարտքի մնացորդը կազմում է 72,537 հազար դրամ (2017թ.՝ 10,584 հազար դրամ):

Բոլոր գումարները կարճաժամկետ են: Առևտրային դեբիտորական պարտքերի գուտ հաշվեկշռային արժեքը համարվում է իրական արժեքի խելամիտ գնահատում:

Ծառայությունների մատուցումից առաջացած առևտրային դեբիտորական պարտքի միջին տևողությունը կազմում է 69 օր (2017թ.՝ 69 օր): Ընկերությունը լրիվ պահուստավորում է բոլոր այն առևտրային դեբիտորական պարտքերը, որոնց մարման ժամկետից անցել է ավելի քան 360 օր, քանի որ, հիմնվելով անցյալի փորձի վրա, մարման ժամկետը 360 օրով գերազանցելու դեպքում առևտրային դեբիտորական պարտքերը համարվում են անհավաքագրելի:

Գնկավարությունը հավատացած է, որ պետական բյուջեից դեբիտորական պարտքերն ամբողջովին ենթակա են վերականգնման:

Գեբիտորական պարտքերի ժամկետային վերլուծությունը բացահայտված է ստորև.

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մինչև 6 ամիս	77,297	15,346
6 ամսից մինչև 1 տարի	1,082,508	1,251,124
	1,159,805	1,266,470

Կասկածելի դեբիտորական պարտքերի գծով պահուստի շարժը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	Տարեսկզբի մնացորդ	(268,277)
Պահուստի դուրսգրում	268,277	
Տարվա ընթացքում պահուստի աճ	(51,162)	(27,465)
Տարեվերջի մնացորդ	(51,162)	(268,277)

Առևտրային դեբիտորական պարտքի հավաքագրելիությունը որոշելիս հաշվի է առնվում դեբիտորի պարտքի մարման ժամանակացույցի ցանկացած փոփոխություն՝ սկսած պարտքի առաջացման պահից մինչև հաշվետու ամսաթիվը: Հավաքագրելիության ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակ է՝ ելնելով հաճախորդների շրջանակների մեծությունից և կապակցված չլինելու հանգամանքից: Հետևաբար, ղեկավարությունը հավատացած է, որ ստեղծված կասկածելի դեբիտորական պարտքի պահուստից զատ լրացուցիչ պահուստ չի պահանջվում:

Տես՝ ծանոթագրություն 24.1՝ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի արժույթների բացահայտման համար:

10 Դրամական միջոցներ և համարժեքներ

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կանխիկ միջոցներ	210	598
Բանկային հաշիվներ	3,937,563	3,587,765
	3,937,773	3,588,363

11 Կապիտալ և պահուստներ

11.1 Բաժնետիրական կապիտալ

Հայտարարված բաժնեմասեր	2018թ.	2017թ.
35 սովորական բաժնեմաս, յուրաքանչյուրը՝ 76,000,000 ՀՀ դրամ	2,660,000,000	2,660,000,000

Բաժնետեր	2018թ.		2017թ.	
	բաժնեմաս ը (հազար դրամ)	բաժնեմաս ի չափը (%)	բաժնեմաս ը (հազար դրամ)	բաժնեմաս ի չափը (%)
Հայաստանի Հանրապետություն՝ ի դեմս ՀՀ ՔԱԿ	2,660,000	100	2,660,000	100
	2,660,000	100	2,660,000	100

11.2 Շահաբաժիններ

2018թ. ընթացքում Ընկերությունը հայտարարել 1,398,284 հազար դրամ շահաբաժին (2017թ.՝ 491,907 հազար դրամ): Բոլոր հայտարարված շահաբաժինները վճարվել են:

11.3 Պահուստային կապիտալ

Մինչև 2014թ. դեկտեմբերի 31-ը պահուստային կապիտալին կուտակված շահույթից կատարվել են հատկացումներ, ինչը կարգավորվում է Ընկերության կանոնադրությամբ: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ պահուստային կապիտալը կազմել է՝ 399,000 հազար դրամ (2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 399,000 հազար դրամ):

12 Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Առևտրային կրեդիտորական պարտքեր	50,505	19,387
Հաճախորդներից կամխավճարներ	153,092	174,532
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատակիցներին	201,064	137,694
Վճարվելիք հարկեր և պարտավորություններ	2,058	1,588
	406,719	333,201

Ապրանքների ձեռքբերման գծով առաջացած պարտավորությունների մարման միջին տևողությունը կազմում է 1 ամիս (2017թ.՝ 1 ամիս): Առևտրային կրեդիտորական պարտքերի գծով տոկոսներ չեն հաշվառվում: Ընկերությունն ունի ֆինանսական ռիսկի կառավարման քաղաքականություններ, որոնք ապահովում են բոլոր պարտավորությունների ժամանակին կատարում:

13 Պահուստներ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ	Ընթացիկ	Ոչ ընթացիկ
Պահուստներ շարունակական գործառնական ծախսումների գծով	49,256	-	71,378	-

Հազար դրամ	2017թ.	Ավելացում	Հակադարձում	2018թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	71,378	(22,122)	-	49,256
	71,378	(22,122)	-	49,256

Հազար դրամ	2016թ.	Ավելացում	Հակադարձում	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ			դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդային պահուստ	44,819	26,559	-	71,378
	44,819	26,559	-	71,378

14 Հասույթ

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Տրանզիտ չվերքներ ¹	3,785,282	3,778,044
Օդանավակայաններ ²	3,020,645	2,827,715
Այլ ³	2,043	1,927
	6,807,970	6,607,686

1. Տրանզիտ չվերթներ - հասույթ, որը ձևավորվում է աերոնավիգացիոն ծառայությունների մատուցման համար վճարներից, երբ օդանավը գտնվում է ՀՀ օդային տարածքում, սակայն վայրէջք չի կատարում
2. Օդանավակայաններ - հասույթ, որը ձևավորվում է ՀՀ օդանավակայաններում չվերթների սպասարկումից՝ ժամանումներ և մեկնումներ
3. Այլ - ավիացիոն ծառայությունների մատուցումից ստացված հասույթ

15 Աշխատավարձ և հատուցումներ աշխատակիցներին

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատակիցներին հատուցումներ	1,275,752	1,046,085
Պարգևատրումներ	829,949	756,280
Եկամտային հարկ	803,539	649,781
Սոցիալական ապահովության վճարներ	25,582	31,915
Արհմիության վճարներ	17,685	15,213
Աշխատակիցների ապահովագրավճար		344
	2,952,507	2,499,618

16 Անդամավճարների գծով ծախսեր

Անդամավճարների գծով ծախսերը ամբողջությամբ վերաբերվում են ԵՎՐՈՔՈՆԹՐՈՆԼ կազմակերպությանը, (EUROCONTROL), որը Եվրոպական պետությունների միջկառավարական կազմակերպություն է, որին անդամակցում են Եվրոպայի 41 երկրների աերոնավիգացիոն կազմակերպություններ: Կազմակերպությունը հանդիսանում է Եվրոպա մայրցամաքի օդային տարածքի ղիսպետչեր՝ կարգավորելով և հսկելով անդամ պետությունների օդային տարածքները, տրանզիտ չվերթները, անդամ աերոնավիգացիոն կազմակերպությունների օգտին հաշվարկում, գանձում և վճարում է հսկով օդային տարածքով չվերթներ իրականացնող ավիաընկերություններից հաշվարկված և գանձված գումարները: Հայաերոնավիգացիա ՓԲԸ-ն ԵՎՐՈՔՈՆԹՐՈՆԼ-ի անդամ է դարձել 2016թ. մարտի 1-ին:

17 Այլ ծախսեր

Հազար դրամ	2018թ.	2017թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Էլեկտրաէներգիա	44,463	49,644
Վառելիք	17,395	21,730
Գազ	953	1,280
Իրավաբանական և խորհրդատվական ծախսեր	7,604	6,852
Ապահովագրական ծախսեր	779	780
Հիմնական միջոցների օտարումից ծախսեր	-	-
Պաշարների օտարումից ծախսեր	51	-
Տույժեր և տուգանքներ		113
Բանկային կոմիսիոններ	3,483	4,305
Բարեգործական ծախսեր	-	-
Այլ ծախսեր	68,909	52,188
	143,637	136,892

18 Այլ եկամուտ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Անհուսալի դերիտորական պարտքերի հակադարձումից եկամուտ	6,079	1,485
Տույժեր և տուգանքներ	20,050	13,836
Չօգտագործված արձակուրդային օրերի գծով պահուստի հակադարձումից եկամուտ	-	-
Հիմնական միջոցների օտարումից եկամուտներ	2,215	5,952
Պաշարների օտարումից եկամուտ	190	-
Այլ եկամուտ	8,863	3,984
	37,397	25,257

19 Ֆինանսական եկամուտ և ծախս

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Բանկային հաշիվներից տոկոսային եկամուտ	76,843	40,478
Կապակցված կողմերին տրամադրված փոխարություններից, վարկերից տոկոսային եկամուտ	728	1,238
Ընդհանուր ֆինանսական եկամուտ	77,571	41,716
Վարկերի և փոխառությունների գծով տոկոսներ	-	-
Ընդհանուր ֆինանսական ծախսեր	-	-
Ջուտ ֆինանսական եկամուտ/(ծախսեր)	77,571	41,716

20 Այլ ֆինանսական հոդվածներ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
<i>Ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)՝ չսպիտոդ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով՝ դասակարգված՝ որպես վաճառքի համար մատչելի Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ/(վնաս). Փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ</i>		
- Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	1,189,447	728,376
- Առևտրային և այլ դերիտորական պարտքեր	103,903	161,163
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	2,684	997
	1,296,034	890,536

Փոխարժեքային տարբերություններից վնաս		
- Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	(1,382,197)	(471,969)
- Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	(138,750)	(59,354)
- Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	(1,661)	(12,953)
	(1,522,608)	(544,276)
Փոխարժեքային տարբերություններից զուտ օգուտ/(վնաս).	(226,574)	346,260

21 Շահութահարկի գծով ծախս

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկ	(571,761)	(625,221)
Հետաձգված հարկ	44,416	(26,357)
	(527,345)	(651,578)

Արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրումը ներկայացված է ստորև.

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյու- նավետ հարկային դրույքաչա- փի (%)	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	Արդյու- նավետ հարկային դրույքաչա- փի (%)
Շահույթ/(վնաս) մինչև հարկումը (համաձայն ՖՀՄՍ)	2,322,331		3,137,972	
Շահութահարկ՝ 20% դրույքաչափով (2017թ.՝ 20%) (Չհարկվող եկամուտ)/չնվազեցվող ծախսեր, զուտ	(464,466)	(20.0)	(627,594)	(20.0)
Շահութահարկի գծով ծախս/(վիճակահատուցում)	(62,879)	(2.7)	(23,984)	(0.8)
	(527,345)	(22.7)	(651,578)	(20.8)

22 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

Ենթադրությունները և դատողությունները շարունակաբար գնահատվում են և հիմնված են պատմական փորձի, ինչպես նաև այլ ցուցանիշների վրա, ներառյալ ապագա ակնկալվող իրադարձությունները, որոնք սվյալ հանգամանքներում համարվում են ընդունելի:

22.1 Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Ընկերությունն իրականացնում է ապագային վերաբերող գնահատումներ և ենթադրություններ: Այդ հաշվապահական գնահատականները, որպես կանոն, հազվադեպ են համապատասխանում իրական արդյունքներին: Ստորև ներկայացված են այն գնահատումներն ու ենթադրությունները, որոնց գծով առկա է ռիսկ, որ հաջորդ ֆինանսական ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները կենթարկվեն էական ճշգրտումների:

23 Ֆինանսական գործիքներ

23.1 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություններ

Ֆինանսական ակտիվի և ֆինանսական պարտավորության համար կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և ընդունված մեթոդների մանրամասները, ինչպես նաև եկամտի և ծախսերի ճանաչման չափանիշներն ու հիմքերը ներկայացված են ծանոթագրություն 3.6-ում:

23.2 Ֆինանսական գործիքների կատեգորիաները

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված մնացորդները վերաբերում են ակտիվների և պարտավորությունների հետևյալ կատեգորիաներին.

Ֆինանսական ակտիվներ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր		
Փոխառություններ	4,472	9,384
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,109,550	998,351
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	3,937,773	3,588,363
	5,051,795	4,596,098

Ֆինանսական պարտավորություններ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ֆինանսական պարտավորություններ՝ չափվող իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով		
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	50,505	19,387
	50,505	19,387

24 Ֆինանսական ռիսկի կառավարման ուղղություններ

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են շուկայական ռիսկը, պարտքային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը չի ներգրավված սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

24.1 Ֆինանսական ռիսկի գործոններ

ա) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի և որոշակի այլ գնային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

Ընկերության հասույթի հիմնական մասն (ավելի քան 95%) իրականացվում է Եվրոյով: Իսկ կատարված ծախսերի հիմնական մասն իրականացվում է հայկական դրամով: Արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից կախվածությունն առաջանում է Ընկերության՝ արտերկրյա վաճառքներից, օտարերկրյա ավիաընկերություններին և որոշակիորեն այլ ոլորտի ընկերություններին ծառայությունների մատուցումից և ձեռքբերումներից, որոնք, ի սկզբանե, արտահայտված են Եվրոյով, ԱՄՆ դոլարով և Ռուսական ռուբլիով:

Արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնք Ընկերությանը ենթարկում են արտարժույթային ռիսկի, նկարագրված են ստորև: Արտացոլված գումարները արտահայտված են հայկական դրամով՝ հաշվետու տարվա վերջի ամսաթվի փոխարժեքով.

Հոդված				
2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ռուսական ռուբլի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,031,346	4,838	-	1,036,184
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	3,740,617	337	23,641	3,764,595
	4,771,963	5,175	23,641	4,800,779
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	33,318	659	-	33,977
	33,318	659	-	33,977
Զուտ արդյունք	4,738,645	4,516	23,641	4,766,802

Հոդված				
2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Եվրո	ԱՄՆ դոլար	Ռուսական ռուբլի	Ընդամենը
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	998,351	-	-	998,351
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	3,485,707	4	21,064	3,506,775
	4,484,058	4	21,064	4,505,126
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	680	718	-	1,398
	680	718	-	1,398
Զուտ արդյունք	4,483,378	(714)	21,064	4,503,728

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության զգալունությունը՝ Եվրոյի, ԱՄՆ դոլարի, և Ռուսական ռուբլու նկատմամբ դրամի 10% (2017թ.՝ 10%) աճին/նվազմանը: 10%-ը (2017թ.՝ 10%) ղեկավարության կողմից գնահատված փոխարժեքի հավանական փոփոխությունն է: Չզալունության վերլուծությունը ներառում է միայն արտարժույթով արտահայտված դրամային հոդվածների մնացորդները և տարվա վերջում ճշգրտում է դրանց փոխարկումը՝ փոփոխելով փոխարժեքը 10%-ով (2017թ.՝ 10%):

Դրամի արժեվորումը Եվրոյի, ԱՄՆ դոլարի և Ռուսական ռուբլու նկատմամբ 10%-ով (2017թ.՝ 10%) կունենա հետևյալ ազդեցությունը:

	Եվրոյի ազդեցություն		ԱՄՆ դոլարի ազդեցություն		Ռուսական ռուբլու ազդեցություն	
	2018թ.	2017թ.	2018թ.	2017թ.	2018թ.	2017թ.
Հազար դրամ						
Շահույթ կամ վնաս	473,865	448,338	452	71	2,364	2,106
	473,865	448,338	452	71	2,364	2,106

Արտարժույթի փոխարժեքի տատանման ազդեցությունը տարվա ընթացքում փոփոխվում է՝ կախված արտերկրյա գործարքների ծավալից: Այդուհանդերձ, վերը ներկայացված վերլուծությունը կարելի է համարել Ընկերության՝ արտարժույթային ռիսկին ենթարկվածության արտացոլումը:

Ընկերության գործառնական արդյունքի վրա մեծ ազդեցություն կարող է ունենալ Եվրոյի փոխարժեքի տատանումները:

Տոկոսադրույթային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույթային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն տոկոսադրույթներով փոխառու միջոցներ Ընկերությունն այս ռիսկը կառավարում է՝ ապահովելով համապատասխան չափի հաստատուն և լողացող տոկոսադրույթով փոխառու միջոցներ:

Հետևյալ աղյուսակում համադրվում են միջին պայմանագրային և արդյունավետ տոկոսադրույթները՝

2018թ.	Միջին տոկոսադրույթ	
	Պայմանագրային	Արդյունավետ
Պարտավորություններ Չապահովված վարկեր և փոխառություններ		
ՀՀ դրամ	0.0%	12.0%

2017թ.	Միջին տոկոսադրույթ	
	Պայմանագրային	Արդյունավետ
Պարտավորություններ Չապահովված վարկեր և փոխառություններ		
ՀՀ դրամ	0.0%	12.0%

Ստորև ներկայացված զգայունության վերլուծությունն իրականացվել է տոկոսադրույքի 3%-ի փոփոխության համար: 3%-ը դեկավարության կողմից գնահատված տոկոսադրույքի հավանական փոփոխությունն է:

Եթե տոկոսադրույքը լիներ 3% բարձր/ցածր, իսկ մյուս փոփոխականները մնային հաստատուն, ապա Ընկերության՝

3%	2018թ.	2017թ.
Շահույթ կամ վնաս	134	282
	134	282

բ) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկն առաջանում է այն դեպքում, երբ պայմանագրային գործընկերը չի կատարում իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Ընկերությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Այս ռիսկի ազդեցությունը Ընկերության համար առաջանում է տարբեր ֆինանսական գործիքներից, ինչպիսիք են դեբիտորական պարտքերը, ժամկետային ավանդները, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջները և այլն: Պարտքային ռիսկի առավելագույն ազդեցությունը ներկայացված է հետևյալ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներով՝

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Ֆինանսական ակտիվներ՝ հաշվեկշռային արժեքներ.</i>		
Փոխառություններ	4,472	9,384
<i>Ֆինանսական հաստատություններից ստացման ենթակա գումարներ</i>		
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,109,550	998,351
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	3,937,773	3,588,363
	5,051,795	4,596,098

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի գծով նշանակալի պարտքային ռիսկի կենտրոնացում առկա չէ:

Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների մասով պարտքային ռիսկը ընդունելի է, քանի որ պայմանագրային գործընկերները հեղինակավոր բանկեր են, որոնց վարկանիշը ըստ Moody's և Fitch Ratings միջազգային վարկանշային գործակալությունների հետևյալն է՝

- Արդշինբանկ ՓԲԸ
 Fitch Ratings՝ կայունության վարկանիշ՝ b+
 Moody's՝ ելակետային վարկային գնահատում՝ b1
- Կոմվերս Բանկ ՓԲԸ
 Moody's՝ հեռանկարը՝ Կայուն, ելակետային վարկային գնահատում՝ b2

զ) *Իրացվելիության ռիսկ*

Իրացվելիության ռիսկը այն ռիսկն է, որ Ընկերությունն ի վիճակի չի լինի մարել իր պարտավորվածությունները:

Ընկերությունը վարում է իրացվելիության կառավարման քաղաքականություն՝ դրամարկղում և բանկային հաշիվներում պահելով բավարար միջոցներ, ինչպես նաև պահելով բարձր իրացվելիություն ունեցող ակտիվներ՝ գործառնական պարտավորությունները ժամանակին մարելու նպատակով:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է Ընկերության ոչ ածանցյալ ֆինանսական պարտավորությունների գծով պայմանագրային մնացյալ մարման ժամկետները: Աղյուսակը պատրաստված է ֆինանսական պարտավորությունների չզեղչված դրամական միջոցների հոսքերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով ամենավաղ ամսաթիվը, երբ Ընկերությունը ստիպված կլինի մարել այդ պարտավորությունները: Աղյուսակը ներառում է տոկոսների և մայր գումարի գծով դրամական միջոցների հոսքերը:

2018թ.	Անտոկոս	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		
Մինչև 6 ամիս	50,505	50,505
	50,505	50,505

2017թ.	Անտոկոս	Ընդամենը
Միջին կշռված արդյունավետ տոկոսադրույք (%)		
Մինչև 6 ամիս	19,387	19,387
	19,387	19,387

24.2 *Կապիտալի ռիսկի կառավարում*

Ընկերությունն իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որպեսզի ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը առավելագույնին հասցնելով բաժնետերերի եկամուտները՝ փոխառու և կապիտալ միջոցների օպտիմալ համապատասխանություն ապահովելու միջոցով:

Ընկերության կապիտալը կազմված է սեփական կապիտալից, որը ներառում է թողարկված բաժնետիրական կապիտալը, պահուստներն ու կուտակված շահույթը, որոնք բացահայտված են ծանոթագրություն 11-ում:

Ընկերության ղեկավարությունը պարբերաբար վերանայում է կապիտալի կառուցվածքը, որպեսզի ապահովի փոխառու միջոցների և սեփական կապիտալի մնացորդների առավելագույն օպտիմալ համապատասխանություն, որը վերլուծվում է՝ հաշվառելով ֆինանսական լծակը (զուտ պարտավորությունը բաժանած ընդհանուր կապիտալի վրա) հետևյալ կերպ.

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընդհանուր փոխառություններ	-	-
Հանած՝ դրամական միջոցներ և համարժեքներ	(3,937,773)	(3,588,363)
Չուտ պարտավորություն	(3,937,773)	(3,588,363)
Ընհանուր կապիտալ	8,903,224	8,506,522
	4,965,451	4,918,159
Ֆինանսական լծակ	-79%	-73%

24.3 Ֆինանսական դրության մասին հաշվետվությունում ճանաչված իրական արժեքի չափումները և իրական արժեքի հիերարխիա

Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմելիս Ընկերության որոշ ակտիվներ և պարտավորություններ չափվում են իրական արժեքով: Ընկերության ղեկավարությունը սահմանում է իրական արժեքի չափման համապատասխան գնահատման տեխնիկա:

Հազար դրամ	Իրական արժեքի չափման հիերարխիա			
	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
Նկարագրություն				
<i>Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Փոխառություններ	4,472	4,472	-	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	1,109,550	1,109,550	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,937,773	3,937,773	-	-
	5,051,795	5,051,795	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի հիերարխիայի չափում			
	2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
Նկարագրություն				
<i>Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	50,505	50,505	-	-
Ընդամենը	50,505	50,505	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի չափման հիերարխիա			
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
Նկարագրություն				
<i>Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ</i>				
Փոխառություններ	9,384	9,384	-	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	998,351	998,351	-	-
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,588,363	3,588,363	-	-
	4,596,098	4,596,098	-	-

Հազար դրամ	Իրական արժեքի հիերարխիայի չափում			
	2017թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3
Նկարագրություն				
<i>Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ</i>				
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	19,387	19,387	-	-
Ընդամենը	19,387	19,387	-	-

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով Ընկերությունը սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները դասակարգում է 1-ից մինչև 3-րդ մակարդակներում՝ հիմնվելով իրական արժեքի դիտարկելիության աստիճանի վրա: Այս երեք մակարդակները ներկայացված են ստորև.

- **1-ին մակարդակ**՝ իրական արժեքները ստացվում են մնանատիպ ակտիվների կամ պարտավորությունների ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներից (չճշգրտված),
- **2-րդ մակարդակ**՝ իրական արժեքները ստացվում են 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներից, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող),
- **3-րդ մակարդակ**՝ իրական արժեքները ստացվում են գնահատման հնարքների միջոցով, որոնք ներառում են ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկվող շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշ կետերի և ֆինանսական գործիքների, որոնք, յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, չափվել են վերագնահատված արժեքով կամ իրական արժեքով, ինչպես ներկայացված է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

25 Պարտավորվածություններ

25.1 Կապիտալ ներդրումների գծով պարտավորվածություններ

Ընկերությունը կապակցված կողմերի հետ կապիտալ ծախսումների գծով պարտավորվածություններ չունի:

25.2 Իրավական պարտավորվածություններ

2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը որոշ ավիաընկերությունների հետ ունեցել է դատական վեճեր՝ հանդես է եկել որպես հայցվոր: Մասնավորապես՝

- «Էլբրուս Ավիա»՝ 6,305 ԱՄՆ դոլար
- «Բաշկիրյան ավիաուղիներ»՝ 957.73 Եվրո
- «Կուրանի ավիաուղիներ»՝ 2,412 Եվրո
- «Արմավիա Ավիաընկերություն»՝ 638,689.38 Եվրո
- «Աերոսվիտ»՝ 5,028 Եվրո
- «Էյր Արմենիա»՝ 409,637.7 Եվրո
- ՎԻՄ ԱՎԻԱ-28,872 Եվրո

Ընդհանուր հայցը կազմել է՝ 1,085,596,81 Եվրո և 6,305 ԱՄՆ դոլար: Բոլոր հայցերը բավարարվել են ի օգուտ «Հայաստանավիզա» ՓԲԸ-ի: 2018թ. ընթացքում նոր դատական գործ առաջացել է ՎԻՄ ԱՎԻԱ ընկերության հետ :

Ընկերություն 2018թ. և 2017թ.-ին հանդես չի եկել պատասխանող որևէ դատական գործում:

26 Պայմանականություններ

26.1 Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները շարունակական բնույթ են կրում: Որպես զարգացող շուկա՝ Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացված գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ և կենտրոնացված տնտեսական հենքով, ինչպես նաև տարածաշրջանի տնտեսական ճգնաժամը: Ընկերության վրա այս գործոնների հնարավոր հետևանքները կարող են ներառել վարկատուների հանդեպ անվճարունակությունը, խաբարված հեղինակությունը, վաճառքների, ինչպես նաև ֆինանսական միջոցների ձեռքբերման հետ կապված դժվարությունները և այլն: Բոլոր այս խնդիրները կարող են հանգեցնել Ընկերության իրացվելիության անկման և, հետևաբար, առաջացնել անընդհատության խնդիրներ: Բացի այդ, համաշխարհային

տնտեսության աճի նվազման կանխատեսումներով պայմանավորված՝ Հայաստանի հետ համագործակցող երկրների տնտեսությունների վիճակի վերաբերյալ դեռևս առկա են անորոշություններ, ինչը կարող է հանգեցնել արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչպես նաև հանքահումքային ապրանքների միջազգային գների անկմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը մեծ կախման մեջ է գտնվում: Եուկայական ավելի խիստ ճնշումը կարող է հանգեցնել Հայաստանի տնտեսության, ինչպես նաև Ընկերության վիճակի վատթարացման: Այնուամենայնիվ, քանի դեռ այս անորոշություններում առկա տարակուսանքներն ու ենթադրությունները շատ են, Դեկավարությունը չի կարող վստահաբար հաշվարկել, թե ինչ չափով դրանք կարող են ազդեցություն ունենալ Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վրա:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառում ճշգրտումների ազդեցությունը, եթե այդպիսիք կան, որոնք կարող էին անհրաժեշտ համարվել, եթե ներկա տարածաշրջանային ճգնաժամի ազդեցությունը Հայաստանում նկատելի և արժանահավատորեն գնահատելի լիներ:

26.2 Ապահովագրություն

Հայաստանում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, Հայաստանում դեռ չեն կիրառվում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր ակտիվների և գործունեության ընդհատման համար, չունի նաև Ընկերության գույքի կամ գործառնությունների հետ կապված պատահարների հետևանքով գույքին կամ շրջակա միջավայրին հասցված վնասի գծով երրորդ կողմի նկատմամբ պարտավորությունների ապահովագրություն:

Ընկերությունն ունի հետևյալ ապահովագրական պոլիսները՝

- Աշխատակիցների առողջության ապահովագրություն
- Ավտոմեքենաների ԱՊՊԱ և Կասկո ապահովագրություն

Ընկերության ապահովագրական գործընկերը «Նաիրի Ինշուրանս» ԱՓԲԸ-ն է:

26.3 Հարկեր

Հայաստանի Հանրապետության հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է՝ հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությամբ, որը հաճախ մեկնաբանություններ է պահանջում: Հաճախ տարբեր հարկային և իրավասու մարմիններ տարբեր մեկնաբանություններ ունեն: Հարկերը հարկային մարմինների կողմից ենթակա են վերանայման և ուսումնասիրության: Հարկային մարմիններն օրենքով լիազորված են տուգանքներ և տույժեր առաջադրել:

Վերոհիշյալ հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել ավելի մեծ հարկային ռիսկեր, քան այլ երկրներում: Դեկավարությունը համոզված է, որ հարկային պարտավորությունների գծով կատարել է համապատասխան հատկացումներ հարկային օրենսդրության իրենց մեկնաբանության հիման վրա: Այնուամենայնիվ, հարկային մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբերվել, և դրանց ազդեցությունը կարող է զգալի լինել:

26.4 Շրջակա միջավայրի հետ կապված խնդիրներ

Շրջակա միջավայրը, որտեղ Ընկերությունը գործում է, չի պահանջում, որպեսզի Ընկերությունը ներկայացնի շրջակա միջավայրի վրա իր ունեցած ազդեցության տարեկան հաշվետվություն կամ համանման զեկույց: Գեկավարության համոզմամբ՝ Ընկերությունը բավարարում է շրջակա միջավայրի հետ կապված Կառավարության պահանջները և վստահ է, որ Ընկերությունը շրջակա միջավայրի հետ կապված ընթացիկ էական պարտավորություններ չունի: Այնուամենայնիվ, Հայաստանում շրջակա միջավայրի վերաբերյալ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և դրա հավանական փոփոխություններն ու օրենսդրության մեկնաբանությունները ապագայում կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի միջև

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են մայր ընկերությունը, դուստր ընկերությունները (առանձին ֆինանսական հաշվետվությունների համար), ասոցիացված ընկերությունները և համատեղ ձեռնարկությունները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը և այլն, ինչպես նկարագրված է ստորև:

27.1 Վերահսկողություն

Ընկերությունը բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է Հայաստանի Հանրապետությանը՝ ի դեմս ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության (ՀՀ ԿԱ ՔԱԳՎ), որն էլ հանդիսանում է վերջնական վերահսկողը:

27.2 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են.

<i>Շահաբաժիններ</i>				
Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում հայտարար ված	Տարվա ընթացքում վճարված	Մնացորդը առ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	1,398,284	1,398,284	-
	-	1,398,284	1,398,284	-
Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2016թ. դեկտեմբերի 31-ին	Տարվա ընթացքում հայտարար ված	Տարվա ընթացքում վճարված	Մնացորդը առ 2017թ. դեկտեմբերի 31-ին
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	491,907	(491,907)	-
	-	491,907	(491,907)	-

Տրված փոխառություններ

Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2017թ. դեկտեմբեր ի 31-ին	Տարվա ընթացքում տրված փոխառութ- յուններ	Տարվա ընթացքում վճարված փոխառութ- յուններ	Մնացորդը առ 2018թ. դեկտեմբեր ի 31-ին
Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններ	10,290	-	(5,640)	4,650
	10,290	-	(5,640)	4,650

Հազար դրամ	Մնացորդը առ 2016թ. դեկտեմբեր ի 31-ին	Տարվա ընթացքում տրված փոխառութ- յուններ	Տարվա ընթացքում վճարված փոխառութ- յուններ	Մնացորդը առ 2017թ. դեկտեմբեր ի 31-ին
Կապակցված կողմերին տրված փոխառություններ	15,930	-	(5,640)	10,290
	15,930	-	(5,640)	10,290

ՀՀ պետական բյուջեի հետ գործարքներ

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
ՀՀ պետական բյուջե վճարված հարկեր, տուրքեր, սպարտադիր վճարներ, տույժեր և տուգանքներ պետական մարմիններին, ներառյալ սոցիալական վճարները	1,452,642	905,793
	1,452,642	905,793

27.3 Գործարքներ ղեկավարության և նրանց անմիջական ազգականների հետ

2017թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության ղեկավարությունը և նրանց անմիջական ազգականները կանոնադրական կապիտալում էական մասնակցություն չունեն:

Հիմնական ղեկավար անձնակազմը տարվա ընթացքում ստացել է հետևյալ վարձատրությունը, որը ներառված է «Փոխհատուցումներ աշխատակիցներին» հոդվածում.

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ, ներառյալ սոցիալական ապահովության վճարները	141,436	148,549
	141,436	148,549

28 Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն՝ պատրաստված ուղակի մեթոդով

Հազար դրամ	2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2017թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Ծառայությունների մատուցումից դրամական միջոցների մուտքեր	6,678,937	6,421,390
Ավելացված արժեքի հարկի վերադարձ	47,814	70,321
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերում	(67,289)	(67,681)
Աշխատանքների, ծառայությունների ձեռքբերում	(509,654)	(474,910)
Վճարումներ աշխատակիցներին և նրանց անունից	(2,110,257)	(1,858,818)
Շահութահարկի վճարում	(620,000)	(222,056)
Վճարումներ բյուջե	(805,444)	(651,803)
Վճարումներ պարտադիր սոցիալական վճարների գծով	(27,198)	(31,934)
Այլ մուտքեր	6,142	2,785
Այլ ելքեր	(154,041)	(233,903)
<i>Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ</i>	2,439,010	2,953,391
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Տրված կանխավճարներ	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(581,049)	(240,766)
Հիմնական միջոցների վաճառքից մուտքեր	-	-
Ստացված տոկոսային եկամուտ	76,843	40,492
Տրված փոխառությունների մարումներ	5,640	5,640
<i>Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	(498,566)	(194,634)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր		
Վարկերից և փոխառություններից մուտքեր	-	-
Վարկերի և փոխառությունների մարում	-	-
Վճարված շահաբաժիններ	(1,398,284)	(491,907)
<i>Ֆինանսական գործունեության համար օգտագործված զուտ դրամական միջոցներ</i>	(1,398,284)	(491,907)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)	542,160	2,266,850
Արտարժույթի փոխարժեքի ազդեցությունը դրամական միջոցների վրա	(192,750)	355,640
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ	3,588,363	965,873
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	3,937,773	3,588,363